

mul pretiosissimis vasis domus Domini; regem vero constituit Sedeciam, patrum ejus, super Judam et Jerusalem.

11. Viginti et unius anni erat Sedecias cum regnare cepisset, et undecim annis regnavit in Jerusalem.

12. Factique malum in oculis Domini dei sui, nec erubuit faciem Jeremiae prophete, loquentis ad se ex ore Domini.

13. A rege quoque Nabuchodonosor accessit, qui adjuverat eum per Deum; et induravit cervicem suam et cor ut non revertetur ad Dominum, Deum Israel.

14. Sed et universi principes sacerdotum, et populus, pravaricati sunt inique juxta universas abominationes gentium, et polluerunt domum Domini, quam sanctificaverat sibi in Jerusalem.

15. Mithat autem Dominus, Dens patrum suorum, ad illos per manum nuntiorum suorum, de nocte consurgens, et quotidie commensens, eo quod parceret populo et habitaculo suo.

16. At illi subsannabant nuntios Dei, et paripendebant sermones ejus, illudebantque prophetis, donec ascenderet furor Domini in populum ejus, et esset nulla curatio.

17. Adiitque enim super eos regem Chaldeorum, et interfecit juvenes eorum gladio in domo sanctuaris sui; non est

misertus adolescentis, et virginis, et senis, nec decrepiti quidem, sed omnes tradidit in manibus ejus.

18. Universaque vasa domus Domini, tam majora quam minora, et thesauros templi, et regis, et principum, transtulit in Babylonem.

19. Incenderunt hostes domum Dei, destruxeruntque murum Jerusalem, universas turres combusserunt, et quidquid pretiosum fuerat, demoliti sunt.

20. Si quis evaserat gladium, ductus in Babylonem, servit regi et filiis ejus, donec imperaret rex Persarum.

21. Et compleretur sermo Domini ex ore Jeremiae, et celebraret terra sabbata sua; cunctis enim diebus desolationis egit sabbatum, usque dum compleretur septuaginta anni.

22. Anno autem primo Cyri, regis Persarum, ad explendum sermonem Domini, quem locutus fuerat per os Jeremiae, suscitavit Dominus spiritum Cyri, regis Persarum, qui jussit predicari in universo regno suo, etiam per scripturam, dicens:

23. Hec dicit Cyrus, rex Persarum: Omnia regna terre dedit mihi Dominus, Deus celi, et ipse praecepit mihi ut adificarem ei domum in Jerusalem, quae est in Judaea. Quis ex vobis est in omni populo ejus? sit Dominus Deus suus cum eo, et ascendat.

LIBER PRIMUS ESDRÆ

CAPUT I.

Cyrus, completis LXX captivitate Babylonice annis, divinitus inspiratus, redditis vasis templi Salomonis quinque millibus quadragenis, captivatem Israelitis relaxat, convocans templi reedificationem.

1. In anno primo Cyri, regis Persarum, vult compleretur verbum Domini

¹ IV Reg. 24, 17. Jer. 27, 1.

² I Esd. 1, 1 et 6, 3. Jer. 25, 12 et 29, 10.

ex ore Jeremiae, suscitavit Dominus spiritum Cyri, regis Persarum; et tradidit vocem in omni regno suo, etiam per scripturam, dicens:

2. Hec dicit Cyrus, rex Persarum: Omnia regna terre dedit mihi Dominus, Deus celi, et ipse praecepit mihi ut adificarem ei domum in Jerusalem, quae est in Judaea.

³ II Par. 36, 22. Jer. 25, 12 et 29, 10.

3. Quis est in vobis de universo populo ejus? sit Deus illius cum ipso. Ascendat in Jerusalem, quae est in Judaea, et aedificet domum Domini, Dei Israel; ipse est Deus qui est in Jerusalem.

4. Et omnes reliqui in cunctis locis ubiqueque habitant, advenent cum viri quinque: 5. Filii Area, septingenti septuaginta duo; 6. Filii Pharus, duo millia centum septuaginta duo; 7. Filii Septhalia, trecenti septuaginta duo;

8. Filii Area, septingenti septuaginta duo; 9. Filii Phahath- Moab, filiorum Joase-Joab, duo millia octingenti duodecim;

10. Filii Elam, mille ducenti quinquaginta quatuor; 11. Filii Zethua, nongenti quadraginta quinque;

12. Filii Zechai, septingenti sexaginta; 13. Filii Bani, sexcenti quadraginta duo;

14. Filii Bobai, sexcenti viginti tres; 15. Filii Azgad, mille ducenti viginti duo;

16. Filii Adoniam, sexcenti sexaginta sex; 17. Filii Beguai, duo millia quinquaginta sex;

18. Filii Adia, quadringenti quinquaginta quatuor; 19. Filii Ather, qui erant ex Ecchia, novaginta octo;

20. Filii Besai, trecenti viginti tres; 21. Filii Jora, centum duodecim; 22. Filii Hasum, ducenti viginti tres; 23. Filii Gebbar, novaginta quinque; 24. Filii Bethleham, centum viginti tres;

25. Viri Netupha, quinquaginta sex; 26. Viri Anathoth, centum viginti octo; 27. Viri Aznaveth, quadraginta duo; 28. Filii Caritadim, Cephira, et Beroth, septingenti quadraginta tres;

29. Filii Rama et Gabaa, sexcenti viginti unus; 30. Filii Machmas, centum viginti duo; 31. Viri Bethel et Hai, ducenti viginti tres;

32. Filii Nebo, quinquaginta duo; 33. Filii Megbis, centum quinquaginta sex; 34. Filii Elam alterius, mille ducenti quinquaginta quatuor; 35. Filii Harim, trecenti viginti; 36. Filii Lod, Hadid, et Ono, septingenti viginti quinque; 37. Filii Jericho, trecenti quadraginta quinque; 38. Filii Senaa, tria millia sexcenti triginta.

CAPUT II.

Numerus reverentium duce Zorobabel e captivitate Babylonis in Jerusalem, ac deorum in reedificationem templi oblatorum.

1. Hi sunt autem provincie filii, qui ascenderunt de captivitate, quam transulerat Nabuchodonosor, rex Babylonis, in Babylonem, et reversi sunt in Jerusalem et Judam, unusquisque in civitatem suam.

2. Qui venerunt cum Zorobabel, Josue, Nehemia, Sarsai, Babelai, Mardochai,

¹ II Esd. 7, 6.

36. Sacerdotes : Filii Jadaia in domo Josue, nonaginti septuaginta tres;
37. Filii Emmer, mille quinquaginta duo;
38. Filii Pheshur, mille ducenti quadraginta septem;
39. Filii Haria, mille decem et septem.
40. Levitæ : Filii Josue et Codmibel, florum Odovis, septuaginta quatuor.
41. Cantores : Filii Asaph, centum viginti octo.
42. Filii sanctorum : Filii Seltam, filii Ater, filii Telmon, filii Accab, filii Hatita, filii Sobai; universi centum triginta novem.
43. Nathinæi : Filii Silha, filii Hassapha, filii Tabbaoth,
44. Filii Casos, filii Sias, filii Phadon,
45. Filii Lebana, filii Hagaba, filii Accub,
46. Filii Hagab, filii Somlai, filii Hanan,
47. Filii Gaddel, filii Gaher, filii Nasai,
48. Filii Hasin, filii Necoda, filii Gazam,
49. Filii Aza, filii Phasesa, filii Besce,
50. Filii Asena, filii Munim, filii Neplhusim.
51. Filii Bacbac, filii Hacupha, filii Harhar,
52. Filii Besluth, filii Mahida, filii Harsa,
53. Filii Bercois, filii Sisara, filii Thiema.
54. Filii Nasia, filii Hatipha,
55. Filii servorum Salomonis, filii Sotai, filii Sophere, filii Pharuda,
56. Filii Jala, filii Dercon, filii Goddel,
57. Filii Saphatha, filii Hatil, filii Phochereth, qui erant de Asbaim, filii Ami;
58. Omnes Nathinæi, et filii servorum Salomonis, trecenti nonaginta duo.
59. Et hi qui ascenderunt de Thel-mala, Thelharsa, Cherub, et Adon, et Emer, et non poterant indicare domum patrum suorum, et semen suum, utrum ex Israel esset;
60. Filii Delais, filii Tobia, filii Necoda, sexcenti quinquaginta duo.
61. Et, de filiis sacerdotum : Filii Hobia, filii Accos, filii Bezellai qui accepit de filiabus Bezellai Galaaditis uxorem, et vocatus est nomine eorum.

62. Hi quaesierunt scripturam genealogie suæ; et non invenerunt, et egressi sunt de sacerdotio.

63. Et dixit Athersatha eis ut non comederent de sancto sanctorum, donec surgeret sacerdos doctus atque perfectus.

64. Omnis multitudo quasi unus, quadraginta duo milia trecenti sexaginta.

65. Exceptis servis eorum, et ancillis, qui erant septem milia trecenti triginta septem; et in ipsis cantores atque cantatrices ducenti.

66. Equi eorum, septingenti triginta sex; muli eorum, ducenti quadraginta quinque;

67. Cameli eorum, quadringenti triginta quinque; asini eorum, sex milia septingenti viginti.

68. Et de principibus patrum, cum ingrederentur templum Domini quod est in Jerusalem, sponte obtulerunt in domum Dei ad extruendam eam in loco suo.

69. Secundum vires suas dederunt impensas operis, auri solidos sexaginta milia et mille, argenti minas quinque milia, et vestes sacerdotales centum.

70. Habitaverunt ergo sacerdotes et levitæ, et de populo, et cantores, et Jehozabæ, et Nathinæi in urbibus suis, universasque Israel in civitatibus suis.

CAPUT III.

Convocato populo Jerusalem, extruxit altare, super quo victimæ offeruntur; celebrat quoque septem diebus festam Tabernaculorum; et secundo reversionis anno templum fundatur, populo voceferente ante se gaudio, partim ex dicta.

1. Jamque venerat mensis septimus, et erat filii Israel in civitatibus suis. Congregatus est ergo populus quasi vir unus in Jerusalem.

2. Et surrexit Josue, filius Josedece, et fratres ejus sacerdotes, et Zorobabel, filius Salathiel, et fratres ejus, et edificaverunt altare Dei Israel, ut offerret in eo holocausta, sicut scriptum est in lege Moysi, viri Dei.

3. Collocaverunt autem altare Dei super bases suas, deterritis eorum per circuitum populi terrarum; et obtulerunt super illud holocaustum Domino mane et vespere.

4. Feceruntque solemnitatem Taber-

naculorum, sicut scriptum est, et holocaustum diebus singulis, per ordinem, secundum præceptum operis diei in die suo.

5. Et post hæc holocaustum jugum, tam in calendis quam in universis solemnitatibus Domini quæ erant consecrata, et in omnibus in quibus ultro celebrabatur munus Domino.

6. A primo die mensis septimi ceperunt offerre holocaustum Domino. Porro templum Dei nondum fundatum erat.

7. Dederunt autem pecunias latomis et cementariis; cibum quoque, et panem, et oleum, Sidonius, Tyrisque, et dederunt ligna cedrina de Libano ad mare Joppe, juxta quod præceperat Cyrus, rex Persarum, eis.

8. Anno autem secundo adventus eorum ad templum Dei in Jerusalem, mense secundo, ceperunt Zorobabel, filius Salathiel, et Josue, filius Josedece, et reliqui de fratribus eorum, sacerdotes et levitæ, et omnes qui venerant ex captivitate in Jerusalem, et constituerunt levitas a virginis annis et supra, ut arguerent opus Domini.

9. Stetitque Josue et filii ejus, et fratres ejus, Cedmibel et filii ejus, et filii Juda, quasi vir unus, ut instarent super eos qui facebant opus in templo Dei; filii Henadai, et filii eorum, et fratres eorum levitæ.

10. Fundato igitur a cementariis templo Domini, steterunt sacerdotes in ornatu suo cum tubis, et levitæ, filii Asaph, in cymbalis, ut laudarent Deum per manus David, regis Israel.

11. Et conclamabant in hymnis et confessione Domino : Quoniam bonus, quoniam in æternum misericordia ejus super Israel. Omnis quoque populus vociferabatur clamore magno, in laudando Dominum, eo quod fundatum esset templum Domini.

12. Plurimi etiam de sacerdotibus et levitis, et principes patrum, et seniores, qui viderant templum prius cum fundatum esset, et hoc templum in oculis eorum, rebant voce magna; et multi confiterentur in lætitia, elevabant vocem.

13. Nec poterat quisquam agnoscere veterem clamorem istantium, et vocem flentis populi; commixtim enim populus vociferabatur clamore magno, et vox audiebatur procul.

CAPUT IV.

Israels hæc Samaritanis, qui ab Asser missi fuerant ad inhabitandas urbes Samarie, impediunt templi et urbis instaurationem, quod non admittant ad simul ædificandum; et neque ad secundam Dacai annuam lateratam proceunt.

1. Audierunt autem hostes Jude et Benjamin quia filii captivitatis edificarent templum Domino, Deo Israel;

2. Et accedentes ad Zorobabel et ad principes patrum, dixerunt eis : Adificemus vobiscum, quia ita ut vos quæramus Deum vestrum; ecce nos immolavimus victimas a diebus Asser-Haddon, regis Assur, qui adduxit nos huc.

3. Et dixit eis Zorobabel, et Josue et reliqui principes patrum Israel : Non est vobis et nobis ut ædificemus domum Deo nostro; sed nos ipsi soli edificabimus templum Deo nostro, sicut præcepit nobis Cyrus, rex Persarum.

4. Factum est igitur ut populus terre impediret manus populi Jude, et turbaret eos in edificando.

5. Conduxerunt autem adversus eos consiliatores, ut destruerent consilium eorum omnibus diebus Cyri, regis Persarum, et usque ad regnum Darii, regis Persarum.

6. In regno autem Assurii, in principio regni ejus, scripsit accusatorium adversus habitatores Jude et Jerusalem.

7. Et in diebus Artaxerxis, scripsit Beseleam, Mithridates, et Thabeel, et reliqui qui erant in consilio eorum, ad Artaxerxem, regent Persarum. Epistola autem accusationis scripta erat syriace, et legabatur sermone syro.

8. Reum Beelsoon, et Samsai scriba, scripsit epistolam usam de Jerusalem Artaxerxi regi, lajuscemodi :

9. Reum Beelsoon, et Samsai scriba, et reliqui consiliatores eorum, Dinei, et Aphasathachai, Terphalai, Aphasosai, Erchusai, Bahyloni, Susanechai, Dierai et Elamitæ.

10. Et ceteri de gentibus quas transiit Asemaphar magnus et gloriosus, et habitare eas fecit in civitatibus Samarie, et in reliquis regionibus trans flumen in pace.

11. (Hoc est exemplar epistolæ quam miserunt ad eum) : Artaxerxi regi, servi tui, viri qui sunt trans fluvium, salutem dicunt.

12. Notum est regi quia Judæi qui ascenderunt a te ad nos, venerunt in Jerusalem, civitatem rebellem et possessam, quam ædificaverunt, extruxerunt muros ejus, et prædites componentes.

13. Nunc igitur notum sit regi, quia si civitas illa ædificata fuerit, et muri ejus instauranti, tributum, et vectigal, et annuus reditus non dabunt; et usque ad reges hæc noxa perveniet.

14. Nos autem memores salis quod in palatio comedimus, et, quia læsiones regis videre nefas ducimus, idcirco minus et nuntiamus regi.

15. Ut recessas in libris historiarum patrum tuorum; et invenies scriptam in commentariis, et scias quoniam illa urbs rebellis est, et necens regibus et provinciis, et bella concitatur in ea ex diebus antiquis; quomobrem et civitas ipsa destructa est.

16. Nuntiamus nos regi, quoniam si civitas illa ædificata fuerit, et muri ipsius instauranti, possessionem terræ hujus non habebis.

17. Verbum misit rex ad Reum Beeltheem, et Sansai scribam, et ad reliquos qui erant in consilio eorum habitatores Samarie, et ceteris trans fluvium, salutem dicens et pacem.

18. Accusatio quam misistis ad nos manifesto lecta est coram me.

19. Et a me præceptum est, et recesserunt, invenierunt quoniam civitas illa a diebus antiquis adversaria regibus, rebellat, et seditioes et prelia concitantur in ea;

20. Nam et reges fortissimè fuerunt in Jerusalem, qui et dominati sunt omni regioni que trans fluvium est; tributum quoque et vectigal, et reditus accipiebant.

21. Nunc ergo audite sententiam: Prohibeatis viros illos ut urbs illa non ædificetur, donec si forte a me iussum fuerit.

22. Videte ne negligenter hoc implicatis, et paulatim creascet malum contra reges.

23. Itaque exemplum edicti Artaxerxis regis lectum est coram Reum Beeltheem, et Sansai, scriba, et consiliariis eorum. Et abierunt festini in Jerusalem ad Judæos, et prohibuerunt eos in brachio et robore.

24. Tunc intermissum est opus domus Domini in Jerusalem; et non fiebat usque ad annum secundum regi Dario, regis Persarum.

CAPUT V.

Aggei et Zachariæ, prophetarum, exhortatione templi ædificatio repetitur, frustra comibus hoc impedire principibus qui trans flumen in Samaria constituti erant a rege Assyriorum.

1. Prophetaverunt autem Aggeus, propheta, et Zachariæ, filius Addo, prophetas ad Judæos qui erant in Judæa et Jerusalem, in nomine Dei Israel.

2. Tunc surrexerunt Zorobabel, filius Salathiel, et Josue, filius Josedece, et cœperunt ædificare templum Dei in Jerusalem; et cum eis propheta Dei adjuvantes eos.

3. In ipso autem tempore venit ad eos Thathanai, qui erat dux trans flumen, et Scharbuzanai, et consiliarii eorum, sicque dixerunt eis: Quis dedit vobis consilium ut domum hanc ædificaretis, et muros ejus instauraretis?

4. Ad quod respondimus eis quæ essent nomina hominum auctorum ædificationis illius.

5. Oculus autem Dei eorum factus est super senes Judæorum; et non poterunt inhibere eos. Placuitque ut res ad Dariam referretur, et tunc satisfaceret adversus accusationem illam.

6. Exemplar epistolæ quam misit Thathanai, dux regionis trans flumen, et Scharbuzanai, et consiliarios ejus Apharsachai, qui erant trans flumen, ad Dariam, regem.

7. Sermo quem miserant ei, sic scriptus erat: Dario regi, pax omnis.

8. Notum sit regi esse nos ad Judæam provinciam, ad domum Dei magni quæ ædificatur lapide impolito, et ligno ponuntur in parietibus; opusque illud diligenter extruitur, et crescit in manibus eorum.

9. Interrogavimus ergo senes illos, et ita diximus eis: Quis dedit vobis potestatem ut domum hanc ædificaretis, et muros hos instauraretis?

10. Sed et nomina eorum quævisimus ab eis, ut nuntiamus tibi scriptimus; quæ nomina coram virorum qui sunt principes in eis.

11. Hujusmodi autem sermonem responderunt nobis, dicentes: Nos sumus servi Dei cœli et terre; et ædificamus templum quod erat extructum ante hos annos multos, quoque rex Israel magnus ædificaverat et extraxerat.

12. Postquam autem ad iracundiam

provocaverunt patres nostri Deum cœli, tradidit eos in manus Nabuchodonosor, regis Babylonis, Chaldei. Domum quoque hæc destruxit, et populum ejus transtulit in Babylonem.

13. Anno autem primo Cyri, regis Babylonis, Cyrus rex proposuit edictum ut domus Dei hæc ædificaretur.

14. Nam et vasa templi Dei aurea et argentea, quæ Nabuchodonosor tulerat de templo quod erat in Jerusalem, et asportaverat ea in templum Babylonis, protulit Cyrus, rex, de templo Babylonis; et data sunt Sassasabar vocabulo, quem et principem constituit;

15. Dixitque ei: Hæc vasa tolle, et vade, et pone ea in templo quod est in Jerusalem; et domus Dei ædificetur in loco suo.

16. Tunc itaque Sassasabar ille venit, et posuit fundamenta templi Dei in Jerusalem; et ex eo tempore usque nunc ædificatur, et hæc domus completum est.

17. Nunc ergo, si videtur regi bonum, recessent in bibliotheca regis quæ est in Babylone, utrumnam a Cyro, rege, iussum fuerit ut ædificaretur domus Dei in Jerusalem; et voluntatem regis super hæc re mittat ad nos.

CAPUT VI.

Darius Cyri decretum de templo extruendo in bibliotheca sua inventum habet compleri, suppeditata sumpta; templum autem, sexto Darii anno absolutum, cum ingenti ætatis plurimique victimis dedicatur, ac Pascha septem diebus celebratur.

1. Tunc Darius, rex, præcepit; et recesserunt in bibliotheca librorum qui erant repositi in Babylone.

2. Et inventum est in Ecbatanis, quod est castrum in Mediana provincia, volumen unum, talisque scriptus erat in eo commentarius:

3. Anno primo Cyri, regis, Cyrus rex decrevit ut domus Dei ædificaretur, que est in Jerusalem, in loco ubi immolent hostias, et ut ponant fundamenta supposita altitudinem cubitorum sexaginta, et latitudinem cubitorum sexaginta.

4. Ordines de lapidibus impolitis tunc, et sic ordines de lignis novis; sumptus autem de domo regis dabuntur;

5. Sed et vasa templi Dei aurea et argentea quæ Nabuchodonosor tulerat de

templo Jerusalem, et attulerat ea in Babylonem, reddantur et referantur in templum in Jerusalem, in locum suum, quæ et posita sunt in templo Dei.

6. Nunc ergo Thathanai, dux regionis quæ est trans flumen, Scharbuzanai, et consiliarii vestri, Apharsachai, qui estis trans flumen, procul recedite ab illis; 7. Et dimittite fieri templum Dei illud a duce Judæorum, et a senioribus eorum, ut domum Dei illam ædificent in loco suo.

8. Sed et a me præceptum est quid oporteat fieri a presbyteris Judæorum illis ut ædificetur domus Dei; sicutque ut de arca regis, id est de tributis quæ dantur de regione trans flumen, stadios sumptus dentur viris illis, ne impediatur opus.

9. Quod si necesse fuerit, et vitulos, et agnos, et hædos, in holocaustum Deo cœli, frumentum, sal, vinum, et oleum, secundum ritum sacerdotum qui sunt in Jerusalem, detur eis per singulos dies, ne sit in aliquo querimonia.

10. Et offerant oblationes Deo cœli, cœrentque pro vita regis et filiorum ejus.

11. A me ergo positum est decretum: Ut omnis homo qui hæc mutaverit iussione, tollatur lignum de domo ipsius, et erigatur, et configuratur in eo, domus autem ejus publicetur.

12. Dous autem qui habitare fecit nomen suum tibi, dissipet omnia regna, et populum qui extenderit manum suam ut repugnet et dissipet domum Dei illam que est in Jerusalem. Ego, Darius, statui decretum, quod studiose impleri volo.

13. Igitur Thathanai, dux regionis trans flumen, et Scharbuzanai, et consiliarii ejus, secundum quod præceperat Darius, rex, sic diligenter excoqui sunt.

14. Seniores autem Judæorum ædificabant; et prosperabantur iuxta preceptum Aggei, prophetæ, et Zachariæ, filii Addo; et ædificaverunt, et construxerunt, jubente Deo Israel, et jubente Cyro, et Dario, et Artaxerxe, regibus Persarum;

15. Et compleverunt domum Dei istam usque ad diem tertium mensis adar, qui est annus sextus regni Darii regis.

16. Fecerunt autem filii Israel, sacerdotes et levite, et reliqui filiorum transmigrationsis, dedicationem domus Dei in gaudio.

17. Et obtulerunt in dedicationem do-

mus Dei vitulos centum, arietes ducentos, agnos quadringentos, hircos caprarum pro peccato totius Israel duodecim, juxta numerum tribuum Israel.

18. Et statuerunt sacerdotes in ordinibus suis, et levitis in vicibus suis, super opera Dei in Jerusalem, sicut scriptum est in libro Moysi.

19. Fecerunt autem filii Israel transmigrationis, Pascha, quarta decima die mensis primi.

20. Purificati enim fuerunt sacerdotes et levite quasi unus; omnes mundi ad immolandum Pascha universis filiis transmigrationis, et fratribus suis sacerdotibus, et sibi.

21. Et comederunt filii Israel qui reversi fuerant de transmigratione, et omnes qui se separaverant a coniunctione gentium terre ad eos, ut quærerent Dominum, Deum Israel.

22. Et fecerunt solemnitate Aymorum septem diebus in letitia, quoniam justificaverat eos Dominus, et converterat cor regis Assur ad eos, ut adjuvaret manus eorum in opere domus Domini, Dei Israel.

CAPUT VII.

Esdra scriba, assumptis comitibus, Jerusalem ascendit cum edicto regi magnæque munitionibus, legem Dei docturus, populumque reclusus; et restitit regi edictum.

1. Post hæc autem verba, in regno Artaxerxis, regis Persarum, Esdras, filius Sariae, filii Azariae, filii Helciae.

2. Filii Sellum, filii Sadoc, filii Achitob,

3. Filii Amarith, filii Asariae, filii Maraioth,

4. Filii Zarabias, filii Ozi, filii Bocci,

5. Filii Abisue, filii Phineos, filii Eleazar, filii Aaron sacerdotis ab initio.

6. Ipse Esdras ascendit de Babylone; et ipse scriba velox in lege Moysi, quam Dominus Deus dedit Israel. Et dedit ei rex, secundum manum Domini Dei ejus super eum, omnem petitionem ejus.

7. Et ascendit de filiis Israel, et de filiis sacerdotum, et de filiis levitarum, et de cantoribus, et de janitoribus, et de Nathinæis, in Jerusalem, anno septimo Artaxerxis regis.

8. Et venerunt in Jerusalem mense

¹ Num. 3, 6 et 8, 9.

quinto, ipse est annus septimus regis.

9. Quia in primo die mensis primi cepit ascendere de Babylone, et in primo die mensis quinti venit in Jerusalem, juxta manum Dei sui bonam super se.

10. Esdras enim paravit cor suum et investigavit legem Domini, et faceret et doceret in Israel præceptum et iudicium.

11. Hoc est autem exemplar epistolæ editæ, quod dedit rex Artaxerxis Esdræ, sacerdoti, scribæ erudito in sermonibus et præceptis Domini, et ceremoniis ejus in Israel.

12. Artaxerxes, rex regum, Esdræ, sacerdoti, scribæ legis Dei cæli doctissimo, salutem.

13. A me decretum est ut eumcumque placearit in regno meo de populo Israel, et de sacerdotibus ejus, et de levitis, ire in Jerusalem, tecum vadat.

14. A facie enim regis et septem consiliatorum ejus missus es, ut visites Judæam et Jerusalem in lege Dei tui, quæ est in manu tua;

15. Et ut foras argentum et aurum quod rex et consiliatores ejus sponte obtulerunt Deo Israel, cuius in Jerusalem tabernaculum est.

16. Et omne argentum et aurum quocumque inveneris in universa provincia Babyloniæ, et populus offerre voluerit, et de sacerdotibus que sponte obtulerint domui Dei sui, quæ est in Jerusalem,

17. Libere accipe, et studiosè eme de hac pecunia vitulos, arietes, agnos, et sacrificia et vitulos, et offerat ea super altare templi Dei vestri, quod est in Jerusalem.

18. Sed et si quid tibi et fratribus tuis placearit, de reliquo argento et auro, ut faciatis, juxta voluntatem Dei vestri facite.

19. Vasa quoque que dantur tibi in ministerium domus Dei tui, trade in conspectu Dei in Jerusalem.

20. Sed et cetera quibus opus fuerit in domum Dei tui, quantumcumque necesse est ut expendas, dabitur de thesauro, et fisco regis.

21. Et a me, ego Artaxerxes, rex, statui atque decrevi omnibus custodibus arce publicæ qui sunt trans flumen, ut quodcumque petierit a vobis Esdras, sacerdos, scriba legis Dei cæli, absque mora daretis.

22. Usque ad argenti talenta centum,

et usque ad frumenti coros centum, et usque ad vini batos centum, et usque ad batos olei centum, sal vero absque mensura.

23. Omne quod ad ritum Dei cæli perdat tribuitur diligenter in domo Dei cæli, ne forte imascatur contra regnum regis et filiorum ejus.

24. Vobis quoque notum facimus de universis sacerdotibus, et levitis, et cantoribus, et janitoribus, Nathinæis, et ministris domus Dei hujus, ut vincti, et tributum, et annonas, non habeatis postea imponendi super eos.

25. Tu autem, Esdra, secundum sapientiam Dei tui, quæ est in manu tua, constituas Judices et præsides, ut iudicent omni populo qui est trans flumen, his videlicet qui noverunt legem Dei tui; sed et imperios docte libera.

26. Et omnis qui non fecerit legem Dei tui, et legem regis diligenter, iudicium erit de eo, sive in mortem, sive in exilium, sive in condemnationem substantiæ ejus, vel certe in carcerem.

27. Benedictus Dominus, Deus patrum nostrorum, qui dedit hoc in corde regis ut glorificaret donum Domini, quæ est in Jerusalem,

28. Et in me inconvulsi misericordiam suam coram rege, et consiliatoribus ejus, et universis principibus regis potentibus. Et ego confortatus manu Domini Dei mei, quæ erat in me, congregavi de Israel principes qui ascenderunt mecum.

CAPUT VIII.

Reconvenit qui Babylone ascenderunt cum Esdrâ, qui, indicto jejuniis, pro directione Inveni Deum precantibus, prospere perveniunt Jerusalem, ac vasa, quæ secum attulerant, in templum afferunt cum victimis.

1. Hi sunt ergo principes familiarum, et genealogia eorum, qui ascenderunt mecum in regno Artaxerxis regis de Babylone:

2. De filiis Phineos, Gersom. De filiis Itamar, Daniel. De filiis David, Hattas.

3. De filiis Sechezie, filii Pharoas, Zacharias; et cum eo numerati sunt viri centum qui sequuntur.

4. De filiis Puhath-Moab, Elioenai, filius Zereb, et cum eo ducenti viri.

5. De filiis Sechenie, filius Eschiel, et cum eo trecenti viri.

6. De filiis Adan, Abod, filius Jonathan, et cum eo quinquaginta viri.

7. De filiis Alam, Isadas, filius Athalia, et cum eo septuaginta viri.

8. De filiis Saphatie, Zebedia, filius Michael, et cum eo octoginta viri.

9. De filiis Joab, Obedia, filius Jahiel, et cum eo ducenti decem et octo viri.

10. De filiis Solomith, filius Iosaphias, et cum eo centum sexaginta viri.

11. De filiis Bebai, Zacharias, filius Bebai, et cum eo viginti octo viri.

12. De filiis Argad, Johanan, filius Ecceban, et cum eo centum et decem viri.

13. De filiis Adoniam, qui erant novissimi, et hæc nomina eorum: Elipheleth, et Jehiel, et Samaias, et cum eis sexaginta viri.

14. De filiis Bogai, Uthai et Zachar, et cum eis septuaginta viri.

15. Congregavi autem eos ad fluvium qui decurrit ad Abava, et mansimus ibi tribus diebus; quæsi vique in populo et in sacerdotibus de filiis Levi, et non inveni ibi.

16. Itaque misi Eliezer, et Ariel, et Semaiam, et Elnathan, et Jarib, et alterum Elnathan, et Nathan, et Zachariam, et Mosollam, principes, et Joiarib et Elnathan, sapientes.

17. Et misi eos ad Eddo, qui est primus in Chaphis loco; et posui in ore eorum verba que loquerentur ad Eddo, et fratres ejus Nathineos, in loco Chaphis, ut adducerent nobis ministros domus Dei nostri.

18. Et adduxerunt nobis per manum Dei nostri bonam super nos, virum doctissimum de filiis Mohob, filii Levi, filii Israel, et Sarabiam, et filios ejus et fratres ejus, decem et octo;

19. Et Hassabiam, et cum eo Isalam de filiis Morari, fratresque ejus et filios ejus, viginti;

20. Et de Nathinæis, quos dederat David et principes ad ministeria levitarum, Nathineos ducentos viginti. Omnes in suis nominibus vocabantur.

21. Et predicavi ibi jejuniis juxta fluvium Abava, ut adfugerem coram Domino Deo nostro, et peteremus ab eo viam restant nobis, et filiis nostris, universaque substantiæ nostræ.

22. Erubui enim petere a rege auxilium et equites qui defenderent nos ab inimico in via, quia dixeramus regi: Manus Dei nostri est super omnes qui querunt eum in bonitate; et imperium

ejus, et fortitudo ejus, et furor super omnes qui derelinquunt eum.

23. Itejunarius autem, et rogavius Deum nostrum per hoc; et evenit nobis prospere.

24. Et separavi de principibus sacerdotum duodecim, Sarabiam, et Hassabiam, et cum eis de fratribus eorum decem.

25. Appendicæ eius argentum et aurum, et vasa consecrata domus Dei nostri, quas obtulerat rex, et consiliatores ejus, et principes ejus, universosque Israel eorum qui inventi fuerant.

26. Et appendi in manibus eorum argenti talenta sexcenta quinquaginta, et vasa argentea centum, auri centum talenta.

27. Et crateres aureos viginti, qui habebant solidos milleses, et vasa aris fulgentis optati duo, pulchra ut aurum.

28. Et dixi eis: Vos sancti Domini; et vasa sancta, et argentum et aurum quod sponte oblatum est Domino, Deo patrum nostrorum.

29. Vigilate et custodite, donec appenditis eorum principibus sacerdotum et levitarum, et ductibus familiarum Israel in Jerusalem, in thesaurum domus Domini.

30. Susceperunt autem sacerdotes et levite pondus argenti et auri, et vasorum, et deferunt Jerusalem in domum Dei nostri.

31. Promovimus ergo a flumine Ahava duodecimo die mensis primi, ut pergeremus Jerusalem; et manus Dei nostri fuit super nos, et liberavit nos de manu inimici et insidiatoris in via.

32. Et venimus Jerusalem, et mansimus ibi tribus diebus.

33. Die autem quarta, appensum est argoutum, et aurum, et vasa in domo Dei nostri per manum Meremoth, filii Uriæ, sacerdotis, et cum eo Eleazar, filius Phineas; cumque eis Jozabab, filius Josue, et Noudai, filius Bennoi, levite;

34. Juxta numerum et pondus omnium; descriptaque est omnia pondus in tempore illo.

35. Sed et qui venerant de captivitate filii transgressionis obtulerunt holocausta Domus Israel, vitulos duodecim pro omni populo Israel, arietes nonaginta sex, agnos septuaginta septem, hircos pro peccato duodecim; omnia in holocaustum Domini.

36. Dederunt autem edicta regis satrapæ qui erant de conspectu regis; et ductibus trans flumen, et elevaverunt populam et donum Dei.

CAPUT IX.

Audiens Esdras Juxta matrimonium contrarie canis gentibus, scilicet vestimenta sua, et populi peccata constitit, lætisque coram Domino.

1. Postquam autem hæc complota sunt, accesserunt ad me principes, dicentes: Non est separatus populus Israel, sacerdotes et levite, a populis terrarum et abominacionibus eorum, Chanaanæ videlicet, et Hethæi, et Pherezæi, et Jebussæi, et Ammonitarum, et Moabiturum, et Ægyptiorum, et Amorrhæorum;

2. Tulerunt enim de filiabus eorum sibi et filiis suis, et commiserunt semen sanctum cum populis terrarum; manus etiam principum et magistratum fuit in transgressionem hæc prima.

3. Cumque audissem sermonem istum, scidi pallium meum et tunicam, et ovelli capillos capiti mei, et herbe, et sedi morens.

4. Convenerunt autem ad me omnes qui timebant verbum Dei Israel pro transgressionem eorum qui de captivitate venerant; et ego sedebam tristis usque ad sacrificium vesperationum.

5. Et in sacrificio vespertino surrexi de afflictione mea; et, scisso pallio et tunica, curvavi genua mea, et expandi manus meas ad Dominum Deum meum.

6. Et dixi: Deus meus, confundor, et erubescio levare faciem meam ad te, quoniam iniquitates nostras multiplicatæ sunt super caput nostrum, et delicta nostra creverunt usque ad caelum.

7. A diebus patrum nostrorum; sed et nos ipsi peccavimus graviter usque ad diem hæc; et in iniquitatibus nostris traditi sumus ipsi, et reges nostri, et sacerdotes nostri, in manum regum terrarum, et in gladium, et in captivitatem, et in rapiam, et in confusionem vultus, sicut et die hæc.

8. Et nunc quasi parum et ad momentum facta est deprecatio nostra apud Dominum Deum nostrum, ut dimitterentur nobis reliquiæ, et daretur nobis paxillus in loco sancto ejus, et illuminaret oculos nostros Deus noster, et da-

ret nobis vitam modicam in servitute nostra;

9. Quia servi sumus, et in servitute nostra non dereliquit nos Deus noster; sed inclinavit super nos misericordiam tuam, et sublimaret domum Dei nostri, et extraheret solitudines ejus, et daret nobis sepem in Juda et Jerusalem.

10. Et nunc quid dicemus, Deus noster, post hæc? quia dereliquimus mandata tua.

11. Que præcepisti in manu servorum tuorum prophetarum, dicens: Terra ad quam vos ingredimini, ut possideatis eam, terra immunda est, juxta immunditiam populorum ceterarumque terrarum, abominacionibus eorum qui repleverunt eam ab ore usque ad os in inquinacione sua.

12. Nunc ergo filias vestras ne detis filiis eorum, et filias eorum ne accipiatis filias vestras, et non queratis pacem eorum, et prosperitatem eorum usque in æternum, et confortemini, et comedatis que bona sunt terræ, et heredes habeatis filios vestros usque in sæculum.

13. Et post omnia que venerunt super nos in operibus nostris pessimis, et in delicto nostro magno, quia tu, Deus noster, liberasti nos de iniquitate nostra, et dedisti nobis salutem sicut est hodie.

14. Ut non converteremur, et irrita faceremus mandata tua, neque matrimonium jungeremus cum populis abominacionum istarum. Numquid iratus es nobis usque ad consummationem, ne dimittes nobis reliquias ad salutem?

15. Domine, Deus Israel, Justus es tu, quoniam derelicti sumus, qui salvamur sicut die hæc. Ecce coram te sumus in delicto nostro; non enim stari potest coram te super hoc.

CAPUT X.

Esdras, convocatis universis filiis transgressionis, precipit repugari uxores alienigenas; quod cum se facturos spondidissent, recesserunt qui huc eperi præsent, et qui hujusmodi matrimonia contraxerant.

1. Sic ergo orante Esdra, et implorante eo, et flente, et jacente ante templum Dei, collectas est ad eum de Israel cotus grandis nimis virorum, et

¹ Deut. 7, 8.

mulieram, et puerorum, et flevit populus fleu multo.

2. Et respondit Sechenias, filius Jehiel de filiis Aziam, et dixit Esdra: Vos prevaricati sumus in Deum nostrum, et duximus uxores alienigenas de populis terræ; et nunc, si est penitentia in Israel super hoc.

3. Percutiamus fœdus cum Domino Deo nostro, ut procliamus universas uxores, et eos qui de his nati sunt, juxta voluntatem Domini, et eorum qui timeant præceptum Domini Dei nostri, secundum legem dei.

4. Surge; tum est decernere; nosque erimus tecum; confortare, et fac.

5. Surrexit ergo Esdras, et adjuravit principes sacerdotum et levitarum, et omnem Israel, ut facerent secundum verbum hoc; et Juraverunt.

6. Et surrexit Esdras ante domum Dei, et abiit ad cubiculum Johanan, filii Eliaab, et ingressus est illuc; panem non comedit, et aquam non bibit; lugubat enim transgressionem eorum qui venerant de captivitate.

7. Et missa est vox in Juda et in Jerusalem, omnibus filiis transmigrationis, ut congregarentur in Jerusalem;

8. Et omnis qui non venerit in tribus diebus, juxta consilium principum et seniorum, auferetur universa substantia ejus, et ipse abjicietur de cota transmigrationis.

9. Convenerunt igitur omnes viri Juda et Benjamin in Jerusalem tribus diebus, ipso est mensis novus, vigesimo die mensis; et sedit omnis populus in platea domus Dei, tremens pro peccato et pluvius.

10. Et surrexit Esdras, sacerdos, et dixit ad eos: Vos transgressi estis, et duxistis uxores alienigenas, et addidistis super delictum Israel.

11. Et nunc date confessionem Domino, Deo patrum vestrorum, et facite placitum ejus, et separamini a populis terræ et ab uxoribus alienigenis.

12. Et respondit universa multitudo, dixitque voce magna: Juxta verbum tum ad nos, sic fiat.

13. Verumtamen quia populus multus est, et tempus pluvius, et non sustinemus stare foris, et opus non est diutius veli deorum, volumenter quippe peccavimus in sermone isto.

14. Constituantur principes in universa multitudine; et omnes in civitatibus

bus nostris qui duxerunt uxores alienigenas veniant in temporibus statutis, et cum his seniores per civitatem et civitatem, et iudices ejus, donec avertatur ira Dei nostri a nobis super peccato hoc.

15. Igitur Jonathan, filius Azabel, et Jaasia, filius Theoue, steterunt super hoc; et Mesulam et Sebothai, levites, adjuverunt eos;

16. Feceruntque sic filii transmigratiois, et abierunt Esdras, sacerdos, et viri principes familiarum, in domos patrum suorum, et omnes per nomina sua, et sederunt in die primo mensis decimi et quæserunt rem.

17. Et consummati sunt omnes viri qui duxerunt uxores alienigenas, usque ad diem primum mensis primi.

18. Et inventi sunt de filiis sacerdotum qui duxerunt uxores alienigenas: De filiis Jesue, filii Josedece, et fratres ejus, Massia, et Eliezer, et Jarib, et Godolia.

19. Et dederunt manus suas ut ejicerent uxores suas, et pro delicto suo actum de orbitis offerrent.

20. Et de filiis Emmer, Hanani, et Zebedia.

21. Et de filiis Harim, Maasia, et Elia, et Semcia, et Jehiel, et Ozias.

22. Et de filiis Pheshur, Elionael, Maasia, Ismael, Nathanael, Josabod, et Elasa.

23. Et de filiis levitarum, Jozabod, et Semel, et Celaia, ipse est Calita, Phaltai, Juda, et Eliezer.

24. Et de cantoribus, Eliasib. Et de janitoribus, Sellum, et Telem, et Uri.

25. Et ex Israel: de filiis Pharos, Bameia, et Jezia, et Melchia, et Miamin, et Eliezer, et Melchia, et Banea.

26. Et de filiis Elam, Mathania, Zacharias, et Jehiel, et Abdi, et Jerimoth, et Elia.

27. Et de filiis Zethu, Elioenai, Elisib, Mathania, et Jerimuth, et Zabai, et Aziza.

28. Et de filiis Debai, Johanan, Hanania, Zabhai, Athalai.

29. Et de filiis Bani, Mosollam, et Melchicki, et Adia, Jesub, et Saal, et Ramoth.

30. Et de filiis Phahath-Moab, Edna, et Chalai, Banaias, et Maasias, Mathanias, Beseleel, Bennui, et Manasse.

31. Et de filiis Herem, Eliezer, Josue, Melchias, Semcias, Simoon,

32. Benjamin, Maloch, Samsarias.

33. Et de filiis Hasom, Mathani, Mathatha, Zabadi, Eliphelet, Jermui, Manasse, Semei.

34. De filiis Bani, Maaddi, Amram, et Vel,

35. Baneas, et Dadalas, Chelion,

36. Vania, Matrimuth, et Eliasib,

37. Mathanias, Mathanai, et Jasi,

38. Et Bani, et Bennui, Semei,

39. Et Salmias, et Nathan, et Adaias,

40. Et Mechnodebai, Siasai, Sarai,

41. Ezeel, et Selemiam, Semeria,

42. Sellum, Amaria, Joseph.

43. De filiis Nebo, Jehiel, Mathathias, Zabadi, Zabina, Jeddu, et Joel, et Banaia.

44. Omnes hi acceperunt uxores alienigenas; et fuerunt eis mulieres que pepererant filios.

LIBER NEHEMIÆ

QUI EST ESDRÆ SEGUNDUS DICTUR.

CAPUT I.

Nehemias, Artaxerxis pincerna, audita Judæorum, qui a captivitate residui erant, afflictione, flet, ac multis diebus jejunavit, populi

peccata cogitans, et misericordiam a Deo petens.

1. Verba Nehemiæ, filii Helchias. Et factum est in mense casleu, anno vi-

gesimo, et ego eram in Susis castro.

2. Et venit Hanani, unus de fratribus meis, ipse et viri ex Juda; et interrogavi eos de Judeis qui remanserant et supererant de captivitate; et Jerusalem.

3. Et dixerunt mihi: Qui remanserunt et relicti sunt de captivitate ibi in provincia, in afflictione magna sunt, et in opprobrio; et murus Jerusalem dissipatus est, et portæ ejus combustæ sunt igni.

4. Cumque audissem verba hujusmodi, sedi, et flevi, et luxi diebus multis; jejunabam, et orabam ante faciem Dei cæli:

5. Et dixi: **¶** Quæso, Domine, Deus cæli, fortis, magne atque terribilis, qui custodis pactum et misericordiam cum his qui te diligunt, et custodiunt mandata tua.

6. Fiant aures tuæ inscultautes, et oculi tui aperti, ut audias orationem servi tui, quam ego oro coram te hodie, nocte et die, pro filiis Israel, servis tuis: et confiteor pro peccatis filiorum Israel, quibus peccaverunt tibi; ego et domus patris mei peccavimus;

7. Vanitas seducti sumus, et non custodivimus mandatum tuum, et ceremonias, et judicia que precepisti Moysi, famulo tuo.

8. Memento verbi quod mandasti Moysi, servo tuo, dicens: Cum transgressi fueritis, ego dispergam vos in populos;

9. Et si revertimini ad me, et custodiatis precepta mea, et faciatis ea, etiamsi abducti fueritis ad extrema cæli, inde congregabo vos, et reducam in locum quem elegeri, ut habitaret nomen meum ibi.

10. Et ipsi servi tui, et populus tuus, quos redemisti in fortitudine tua magna, et in manu tua valida.

11. Obscuro, Domine, sit auris tua attentionem ad orationem servi tui, et ad orationem servorum tuorum, qui volunt timere nomen tuum. Et dirige servum tuum hodie, et da ei misericordiam ante virum hunc. Ego enim eram pincerna regis.

CAPUT II.

Nehemias, impetratis a rege litteris, venit Jerosolymam, et ad maronem instauratio-

¶ Dan. 9, 4.

nem hortatur, et succumbit, frustra fremens hostibus.

1. Factum est autem in mense nisan, anno vigesimo Artaxerxis regis, et vinum erat ante eum, et Jevai vinum, et dedit regi. Et eram quasi languidus ante faciem ejus,

2. Dixitque mihi rex: Quare vultus tuus tristis est, cum te egrotum non viderem? Non est hoc frustra, sed malum nescio quid in corde tuo est. Et tui mihi valde ac nimis.

3. Et dixi regi: Rex, in æternum vive. Quare non mereret voluntas mea, quia civitas domus sepulcrum patris mei deserta est, et portæ ejus combustæ sunt igni?

4. Et ait mihi rex: Pro qua re postulas? Et oravi Deum cæli.

5. Et dixi ad regem: Si videtur regi bonum, et si placeat servus tuus ante faciem tuam, ut mittas me in Judæam, ad civitatem sepulcri patris mei, et edificabo eam.

6. Dixitque mihi rex, et regina que sedebat juxta eum: Usque ad quod tempus erit iter tuum, et quando revertetur? Et placuit ante valium regis, et misit me. Et constituit ei tempus.

7. Et dixi regi: Si regi videtur bonum, epistolas dedit mihi ad duces regionis trans flumen, ut traducant me donec veniam in Judæam;

8. Et epistolam ad Asaph, custodem saltus regis, ut dedit mihi ligna ut tegere possim portas turris domus, et muros civitatis, et domum quam ingressus fuero. Et dedit mihi rex, juxta manum Dei mei bonam mecum.

9. Et veni ad duces regionis trans flumen, dedique eis epistolas regis. Miserat autem rex mecum principes militum et equites.

10. Et audierunt Sanaballat Horonites, et Tobias, servus ammanites, et contristati sunt afflictione magna, quod venisset homo qui quæreret prosperitatem filiorum Israel.

11. Et veni Jerusalem, et eram ibi tribus diebus;

12. Et surrexi nocte ego, et viri pancei mecum; et non indicavi cuiquam quid Deus dedisset in corde meo ut facerem in Jerusalem; et inimentum non erat mecum, nisi animal cui sedebam.

13. Et egressus sum per portam Valis nocte, et ante fontem Draconis, et ad

portam Sacerdotum: et considerabam murum Jerusalem dissipatum; et portas ejus consumptas igni.

14. Et transivi ad portam Fontis, ad aqueductum Regis; et non erat locus jumento cui sedebam ad transire.

15. Et ascendi per torrentem recte; et considerabam murum; et reversus veni ad portam Vallis, et redii.

16. Magistratus autem noscebant quo abissem, aut quid ego facerem; sed et Judæis, et sacerdotibus, et optimatibus, et magistratibus, et reliquis qui faciunt opus, usque ad id loci nihil diceveram.

17. Et dixi eis: Vos nostis afflictionem in qua sumus, quia Jerusalem deserta est, et portæ ejus consumptæ sunt igni. Venite, et ædificemus muros Jerusalem, et non sintus ultra opprobrium.

18. Et indicavi eis manum Dei mei, quod esset bona mecum, et verba regis que locuta esset mihi, et aio: Surgamus, et ædificemus. Et confortate sunt manus eorum in bono.

19. Audierunt autem Sanaballat Horonites, et Tobias, servus ammonites, et Gosen Arabs, et subsannaverunt nos, et deseperarunt, dixeruntque: Quæ est hæc res quam facitis? Numquid contra regem vos rebellatis?

20. Et reddidi eis sermonem, dicens: Quod ait Deus cæli ipse nos juvat, et nos servi ejus sumus. Surgamus, et ædificemus; vobis autem non est pars, et justitia, et memoria in Jerusalem.

CAPUT III.

Jerusalem in muris, turbis ac portis, edificatur a variis qui ibi reconnostrant.

1. Et surrexit Eliasib, sacerdos natus, et fratres ejus sacerdotes, et ædificaverunt portam Gregis; ipsi sanctificaverunt eam, et stauerunt valvas ejus, et usque ad turrim eam cubitorum sanctificaverunt eas, usque ad turrim Hananeel.

2. Et iuxta eam ædificaverunt viri Jericho; et iuxta eam edificavit Zachar, filius Anni.

3. Portam autem Piscium ædificaverunt filii Asna; ipsi texerunt eam, et stauerunt valvas ejus, et seras, et vectes. Et iuxta eos edificavit Marimuth, filius Uriæ, filii Accus.

4. Et iuxta eam edificavit Mesallam, filius Barachis, filii Mesezebel; et iuxta eos edificavit Sadoe, filius Baana.

5. Et iuxta eos ædificaverunt Thecueni; optimates autem eorum non supposuerunt colla sua in opere Domini sui.

6. Et portam veterem ædificaverunt Jojada, filius Phasæ, et Mosollam, filius Besodia; ipsi texerunt eam, et stauerunt valvas ejus, et seras, et vectes.

7. Et iuxta eos ædificaverunt Melchias Gabonites, et Jaden Meroanites, viri de Gaboon et Maspha, pro duce qui erat in regione trans flumen.

8. Et iuxta eum edificavit Eziel, filius Araia, aurifex; et iuxta eum edificavit Ananias, filius pigmentarii; et dimiserunt Jerusalem usque ad murum platea latioris.

9. Et iuxta eum edificavit Raphael, filius Har, princeps vici Jerusalem.

10. Et iuxta eum edificavit Jedia, filius Haromathi, contra domum suam; et iuxta eum edificavit Hattus, filius Hesebonia.

11. Mediam partem vici edificavit Melchias, filius Herem, et Hasub, filius Phath-Moab, et turrim Furnorum.

12. Et iuxta eum edificavit Sellam, filius Alohes, princeps medie partis vici Jerusalem, ipse et filii ejus.

13. Et portam Vallis edificavit Hanni et habitatores Zano; ipsi ædificaverunt eam, et stauerunt valvas ejus, et seras, et vectes, et mille cubitos in muro, usque ad portam Sierquillini.

14. Et portam Sierquillini edificavit Melchias, filius Rechab, princeps vici Bethacharam; ipse edificavit eam, et stauit valvas ejus, et seras, et vectes.

15. Et portam Fontis edificavit Sellam, filius Cholhoza, princeps pagi Maspha; ipse edificavit eam, et textit, et stauit valvas ejus, et seras, et vectes, et muros piscine Siloe in hortum regis, et usque ad gradus qui descendunt de Civitate David.

16. Post eum edificavit Nehemias, filius Azboc, princeps dimidiæ partis vici Bethsur, usque contra sepulcrum partis vici Bethsur, usque ad piscinam quam grandi opere constructa est, et usque ad domum Fontium.

17. Post eum edificaverunt levite: Rehun, filius Benni; post eum edificavit Hasebias, princeps dimidiæ partis vici Celie, in vico suo.

18. Post eum edificaverunt fratres

eorum: David, filius Ensad, princeps dimidiæ partis Celie.

19. Et edificavit iuxta eum Azer, filius Josæ, princeps Maspha, mensuram secundam contra ascensum firmissimi Anguli.

20. Post eum in monte edificavit Baruch, filius Zachai, mensuram secundam, ab angulo usque ad portam domus Eliasib, sacerdotis magni.

21. Post eum edificavit Merimoth, filius Urias, filii Haccus, mensuram secundam, a porta domus Eliasib, donec extenderetur domus Eliasib.

22. Et post eum edificaverunt sacerdotes, viri de campestribus Jordanis.

23. Post eum edificavit Benjamin et Hasub contra domum suam; et post eum edificavit Azarias, filius Massia, filii Anania, contra domum suam.

24. Post eum edificavit Bennui, filius Hemadai, mensuram secundam, a domo Azariæ usque ad flexuram et usque ad angulum.

25. Phael, filius Ori, contra flexuram, et turrim que eminet de domo regis exorsa, id est in atrio carceris; post eum Phaddai, filius Pharos.

26. Nathinei autem habitabant in Ophel usque contra portam aquarum ad orientem, et turrim que prominebat.

27. Post eum ædificaverunt Thecueni mensuram secundam e regione, a turri meza et eminente usque ad murum templi.

28. Sursum autem a porta Equorum ædificaverunt sacerdotes, unusquisque contra domum suam.

29. Post eos edificavit Sadoe, filius Emmer, contra domum suam; et post eum edificavit Semaia, filius Sechenias, custos portæ orientalis.

30. Post eum edificavit Hanania, filius Schemias, et Hannan, filius Seleph sextus, mensuram secundam; post eum edificavit Mesallam, filius Barachis, contra septiphylacium suum. Post eum edificavit Melchias, filius aurifexis, usque ad domum Nathaneorum et scruta vendentium, contra portam Judicalem, et usque ad concanolum Anguli.

31. Et inter concanolum Anguli in porta Gregis ædificaverunt aurifices et tegulatoris.

CAPUT IV.

Adversantibus Sanaballat et Tobia cum ceteris

gentibus, Judæi alteri manu edificanti, altera gladium tenenti, et Nehemia contra illosum subsannationes et insidias Deum orante, opus perficitur.

1. Factum est autem, cum audisset Sanaballat quod ædificarem murum, iratus est valde; et motus nimis subsannavit Indæos.

2. Et dixit eorum fratribus suis, et frequentia Samaritanorum: Quid Judæi faciunt imbecilles? Num dimittunt eos gentes? Num sacrificabant, et complent in una die? Numquid edificare poterant lapides de acervis pulveris qui combusti sunt?

3. Sod et Tobias Ammanites, proximus ejus, ait: Adificet; si ascenderit vulpes, transiit murum eorum lapideum.

4. Audi, Deus noster, quia facti sumus despecti; converte opprobrium super caput eorum, et da eos in despectionem in terra captivitatis.

5. Ne operas iniquitatem eorum, et peccatum eorum eorum facie tua non delectat, quia irriserunt edificantes.

6. Itaque edificavimus murum, et conjunximus totam usque ad partem dimidiæ; et provocatum est cor populi ad operandum.

7. Factum est autem, cum audisset Sanaballat, et Tobias, et Arabes, et Ammanitæ, et Azotii, quod obducta esset civitas muri Jerusalem, et quod copiosè interrupta concludi, irati sunt nimis;

8. Et congregati sunt omnes pariter, ut venirent et pugnarent contra Jerusalem, et molirentur insidias.

9. Et gravimus Deum nostrum, et posuimus custodes super nostrum diem ac nocte contra eos.

10. Dixit autem Judas: Dobilitas est fortitudo portantis; et humis nimia est, et nos non poterimus edificare murum.

11. Et dixerunt hostes nostri: Nesciant et ignorant, donec veniamus in medium eorum, et interficiamus eos, et cessare faciamus opus.

12. Factum est autem, venientibus Judæis qui habitabant iuxta eos, et dicentibus nobis per decem vias, ex omnibus locis quibus venerant ad nos.

13. Stanti in loco post murum, per circuitum, populum in ordinem cum gladiis suis, et lanceis, et arcibus.

14. Et perspexit, atque surrexit; et aio ad optimates et magistratus, et ad reli-

quam partem vulgi: Nolite timere a factis eorum: Domini nosque et terribilis memoretur; et pugnate pro fratribus vestris, filiis vestris, et filiabus vestris, et uxoriibus vestris, et domibus vestris.

15. Factum est autem, cum audissent inimici nostri nuntiatum esse nobis, dissipavit Deus consilium eorum. Et reversi sumus omnes ad muros, unusquisque ad opus suum.

16. Et factum est a die illa, media pars juvenum eorum faciebatur opus, et media parata erat ad bellum, et lanceæ, et scuta, et arcus, et lorices, et principes post eos in omni domo Juda.

17. Edificatum in muro, et portatum onera et imponentium, una manu sua faciebatur opus, et altera tenebat gladium;

18. Edificatum enim unusquisque gladio uti accinctus renes; et edificabant, et clangebant buccina juxta me.

19. Et dixi ad optimates, et ad magistratos, et ad reliquam partem vulgi: Opus grande est et latum; et nos separati sumus in muro, procul alter ab altero.

20. In loco quocumque audieritis clangorem tubæ, illic concurrite ad nos; Deus nostrum pugnabit pro nobis.

21. Et nos ipsi faciamus opus; et media pars nostrum teneat lanceas, ab aspera aurora donec egrediatur astra.

22. In tempore quoque ille dixi populo: Unusquisque cum puero suo natus in medio Jerusalem, et sint nobis vices per noctem et diem ad operandum.

23. Ego autem et fratres mei, et pueri mei, et custodes qui erant post me, non daponabamus vestimenta nostra; unusquisque tantum nudabatur ad baptismum.

CAPUT V.

In magna caopia Nehemias dirites avagos increpavit, neursaque prohibet, sua indignatione sponte elargiens; itaque hanc operis remanubri submovet.

1. Et factus est clamor populi et uxorum ejus magnus, adversus fratres suos Judæos.

2. Et erant qui dicebant: Filii nostri et filie nostre multas sunt nimis; accipiamus pro pretio eorum frumentum, et comedamus, et vivamus.

3. Et erant qui dicebant: Agress nostras, et vineas, et domos nostras oppo-

namus, et accipiamus frumentum in fame.

4. Et alii dicebant: Mutuo sumamus pecunias in tributa regis, demesque agros nostros et vineas.

5. Et nunc sicut carnes fratrum nostrorum, sic carnes nostræ sunt, et sicut filii eorum, ita et filii nostri. Ecce nos subjugamus filios nostros et filias nostras in servitutum, et de filiabus nostris sunt familie, nec habemus undò postea redimiri; et agros nostros et vineas nostras alii possident.

6. Et frater suus nimis, cum audisset clamorem eorum secundum verba hæc.

7. Cogitavitque cor meum mecum, et increpavi optimates et magistratos, et dixi eis: Usurasno singuli a fratribus vestris exigitis? Et congregavi adversum eos concionem magnam;

8. Et dixi eis: Nos, ut scitis, redimimus fratres nostros, Judæos, qui venditi fuerant gentibus, secundum possibilitatem nostram; et vos igitur vendetis fratres vestros, et redimemus eos? Et siluerunt, nec invenerunt quid responderent.

9. Dixique ad eos: Non est bona res quam facitis; quare non in timore Dei nostri ambulatis, ne exprobraret nobis a gentibus inimicis nostris?

10. Et ego, et fratres mei, et pueri mei, comedavimus plurimum pecuniam et frumentum; non repetamus in commune istud, sed alienum concedamus quod debetur nobis.

11. Reddite eis hodie agros suos, et vineas suas, et oliveta sua, et domos suas; quin potius et centesimam pecuniam, frumenti, vini, et olei, quam exigere solentis ab eis, date pro illis.

12. Et dixerunt: Reddemus, et ab eis nihil quaeremus, sique faciemus ut loqueris. Et vocavi sacerdotes, et adjuavi eos, ut facerent juxta quod dixeram.

13. Insuper excessi sinum meum, et dixi: Sic exultavit Deus omnem virum qui non complerit verbum istud, de domo sua, et de laboribus suis; sic excoletur, et vacuus fiat. Et dixit universa multitudo: Amen. Et laudaverunt Deum. Fecit ergo populus sicut erant dictum.

14. A die autem illa qua processerat rex mihi ut essem dux in terra Juda, ab anno vigesimo usque ad annum trigessimum secundum Artaxerxis regis, per annos duos ego et fratres mei

annonas quas decibus debebantur nobis comedimus.

15. Duces autem primi qui fuerant ante me gravaverunt populum, et acceperunt ab eis in pane, et vino, et portonia, quotidie siclos quadraginta; sed rex et ministri eorum depresserunt populum. Ego autem non feci ita, propter timorem Dei;

16. Quin potius in opere mari edificavi, et agrum non amisi, et omnes pueri mei congregati ad opus erant.

17. Judæi quoque et magistratos, centum quinquaginta viri, et qui veniebant ad nos de gentibus quas in circuitu nostro sunt, in mensa mea erant.

18. Parabatur autem mihi per dies singulos hœc unias, arcticos sex electi, ex cepis volabilibus; et inter dies decem vina diversæ, et alia multa tribuebam. Insuper et annonæ ducatus mei non quaesivi; valde enim attenuatus erat populus.

19. Memento mei, Deus meus, in bonum, secundum omnia que feci populo huic.

CAPUT VI.

Sanaballat cum sociis Nebemiam ad fœdus insidiosum literis invitans, minatur occasione de affectato regno, si se adificationem impedire nitens, non terret, nec immutat propositum Nebemiam; completo muro, timerant omnes finitimes gentes.

1. Factum est autem, cum audisset Sanaballat, et Tobias, et Gossem, Arabes, et ceteri inimici nostri, quod edificasset ego murum, et non esset in ipso residua interraptio (usque ad tempus autem illud valvas non posueram in portis).

2. Miserunt Sanaballat et Gossem ad me, dicentes: Veni, et percutiamus fœdus pariter in viculis, in campo Ono. Ipsi autem cogitabant ut facerent mihi malum.

3. Misi ergo ad eos nuntios, dicens: Opus grande ego facio, et non possum descendere, ne forte negligatur cum venero, et descendere ad vos.

4. Miserunt autem ad me secundum verbum hoc per quatuor vices; et respondi eis juxta sermonem priorum.

5. Et misit ad me Sanaballat juxta verbum prius quinta vice puerum suum, et epistolam habebat in manu sua scriptam hoc modo:

6. In gentibus auditum est, et Gossem dixit, quod tu et Judæi cogitatis rebel-

lare, et propterea edifices murum, et levare te velis super eos regem; propter quam causam.

7. Et prophetas posueris, qui predicent de te in Jerusalem, dicentes: Rex in Judæa est. Audierunt res verba hæc; idcirco nunc veni, ut ineamus consilium pariter.

8. Et misi ad eos, dicens: Non est factum secundum verba hæc que tu loqueris; de corde enim tu in composis hæc.

9. Omnes enim hi terrebant nos, cogitantes quod cessarent manus nostræ ab opere, et quiesceremus; quam ob causam magis confortavi manus meas.

10. Et ingressus sum domum Samaiæ, filii Dalaiæ, filii Metabeel, secreto. Qui ait: Tractamus nobiscum in domo Dei, in domo templi, et claudamus portas ædis; qui venturi sunt ut interliciant te, et nocte venturi sunt ad occidendam te.

11. Et dixi: Num quisquam similis meo fugit? Et dixi ut ego ingredieretur templum, et viveret. Non ingrediar.

12. Et intellexi quod Deus non misisset eum, sed quasi vaticinans locutus esset ad me, et Tobias et Sanaballat conduxissent eum;

13. Acceperat enim pretium ut territus facerem, et peccarem, et habere malum quod exprobrarent mihi.

14. Memento mihi, Domine, pro Tobia et Sanaballat, juxta opera eorum talia; sed et Noadiah propheta, et ceterorum prophetarum qui terrebant me.

15. Completus est autem murus vigesimo quinto die mensis elul, quinquaginta duobus diebus.

16. Factum est ergo, cum audissent omnes inimici nostri, ut timerent universas gentes que erant in circuitu nostro, et conciderunt intra semetipsos, et scirent quod a Deo factum esset opus hoc.

17. Sed et in diebus illis, multe optatum Judæorum epistolæ mittebantur ad Tobiam, et a Tobia veniebant ad eos;

18. Multi enim erant in Judæa habentes juramentum ejus, quia gener erat Secheniam, filii Area, et Johanan, filius ejus, acceperat filiam Mosollam, filii Barachis.

19. Sed et laudabant eum coram me, et verba mea nuntiabant ei; et Tobias mittebat epistolam ut terret me.

CAPUT VII.

Per Nebemiam constituitur castris Jerusalem: deinde convocato populo recensentur hi qui primum ascenderant Jerusalem, una cum iumentis ipsorum: danturque munera ad opus edificandi.

1. Postquam autem edificatus est murus, et posui valvas, et recensui janitores, et cantores, et levitas.

2. Precepi Hanaui, fratri meo, et Hanaie, principi domus de Jerusalem, ipse enim quasi vir vorax et timens Deum plus ceteris videbatur;

3. Et dixi eis: Non aperiantur porte Jerusalem usque ad calorem solis. Cumque adire assistentem, classe portæ sunt et oppidatæ: et posui custodes ad habitatoribus Jerusalem, singulos per vires suas, et unumquemque contra domum suam.

4. Civitas autem erat lata nimis et grandis, et populus parvus in medio ejus, et non erat domus edificata.

5. Deus autem dedit in corde meo, et congregavi optimatos, et magistratus, et vulgus, ut recenserem eos: et inveni libram census eorum qui ascenderant primum, et inventum est scriptum in eo:

6. Hiis illi provincie, qui ascenderunt de captivitate migrantium, quos transtulerat Nabuchodonosor, rex Babylonis, et reversi sunt in Jerusalem et in Judæam, unusquisque in civitatem suam.

7. Qui venerunt cum Zerobabel Josue, Nebemias, Azarias, Haanias, Nahumai, Marchochus, Bolsam, Mospharath, Bogod, Nahum, Baana. Numerus virorum populi Israel:

8. Fili Pharas, duo millia centam septuaginta duo.

9. Fili Saphatia, trecenti septuaginta duo.

10. Fili Area, sexcenti quinquaginta duo.

11. Fili Phahath-Moab, filiorum Josue et Joab, duo millia octingenti decem et octo.

12. Fili Elam, mille ducenti quinquaginta quatuor.

13. Fili Zechua, octingenti quadraginta quinque.

14. Fili Zachai, septingenti sexaginta.

15. Fili Baanui, sexcenti quadraginta octo.

16. Fili Bobai, sexcenti viginti octo.

¹ Eccli. 49. 13.

17. Fili Azgad, duo millia trecenti viginti duo.

18. Fili Adoniam, sexcenti sexaginta septem.

19. Fili Beguai, duo millia sexaginta septem.

20. Fili Adin, sexcenti quinquaginta quinque.

21. Fili Ater, filii Hezechie, nonaginta octo.

22. Fili Hasem, trecenti viginti octo.

23. Fili Besai, trecenti viginti viginti quatuor.

24. Fili Hareph, centum duodecim.

25. Fili Gabaa, nonaginta quinque.

26. Fili Bethlehiem et Netupha, centum octoginta octo.

27. Viri Anathothi, centum viginti octo.

28. Viri Bethazmoth, quadraginta duo.

29. Viri Cariathiarim, Cephira, et Beeroth, septingenti quadraginta tres.

30. Viri Rama et Gaba, sexcenti viginti unus.

31. Viri Machmas, centum viginti tres.

32. Viri Bethel et Hai, centum viginti tres.

33. Viri Nebo alterius, quinquaginta duo.

34. Viri Elam alterius, mille ducenti quinquaginta quatuor.

35. Fili Harem, trecenti viginti.

36. Fili Jericho, trecenti quadraginta quinque.

37. Fili Lod, Hadid, et Ono, septingenti viginti unus.

38. Fili Senai, tria millia nongenti triginta.

39. Sacerdotes: Fili Idai in domo Josue, nongenti septuaginta tres.

40. Fili Emmer, mille quinquaginta duo.

41. Fili Phashur, mille ducenti quadraginta septem.

42. Fili Arem, mille decem et septem.

Levite:

43. Fili Josue et Codmihel, filiorum

44. Oduis, septuaginta quatuor. Cantores:

45. Fili Asaph, centum quadraginta octo.

46. Janitores: Fili Sellam, filii Ater, filii Telmon, filii Accub, filii Haida, filii Sobai, centum triginta octo,

47. Nathinæi: Fili Sola, filii Basupha, filii Tebbath,

¹ 1 Esd. 2. 1.

CAPUT VI.

48. Fili Ceros, filii Sina, filii Phadon, filii Lehana, filii Hagaba, filii Selmai,

49. Fili Hanaa, filii Geddel, filii Gaber,

50. Fili Raasia, filii Rasin, filii Necoda,

51. Fili Gozem, filii Ara, filii Phasa,

52. Fili Besai, filii Munim, filii Ne-phassim,

53. Fili Babue, filii Hacupha, filii Harhur,

54. Fili Besloth, filii Mahida, filii Hura,

55. Fili Berco, filii Sisara, filii Thema,

56. Fili Nasia, filii Hatipha,

57. Fili servorum Salomonis, filii Suthai, filii Sophereth, filii Pharida,

58. Fili Jahala, filii Darcon, filii Jeddel,

59. Fili Saphatia, filii Hatil, filii Phochereth, qui erat ortus ex Sabaim, filio Amon.

60. Omnes Nathinæi, et filii servorum Salomonis, trecenti nonaginta duo.

61. Hi sunt autem qui ascenderunt de Thelmea, Thelharsa, Cherub, Adion, et Emmer, et non poterunt indicare domum patrum suorum, et semen suum, utrum ex Israel essent:

62. Fili Dalai, filii Tobia, filii Necoda, sexcenti quadraginta duo.

63. Et de sacerdotibus: Fili Habia, filii Accos, filii Berzellai, qui accepit, de filiabus Berzellai Galaaditis, uxorem, et vocatus est nomine eorum.

64. Hi quæsierunt scripturam suam in censu; et non invenerunt, et ejeti sunt de sacerdotio.

65. Dixitque Athersatha eis, ut non mandocarent de sanctis sanctorum, donec staret sacerdos doctus et eruditus.

66. Omnis multitudo quasi vir unus, quadraginta duo millia trecenti sexaginta.

67. Absque servis et ancillis eorum, qui erant septem millia trecenti triginta septem; et inter eos cantores et cantatrices ducenti quadraginta quinque.

68. Equi eorum, septingenti triginta sex; muli eorum, ducenti quadraginta quinque;

69. Camelorum, quadringenti triginta quinque; asini, sex millia septingenti viginti.

Hæc usque refertur quid in commentario scripturarum fuerit; exin Nehemia historia texitur.

70. Nonnulli autem de principibus familiarum dederunt in opus. Athersatha dedit in thesaurum auri drachmas mille, phialas quinquaginta, tunicas sacerdotales quingentas triginta.

71. Et de principibus familiarum dederunt in thesaurum operis, auri drachmas viginti millia, et argenti mnas duo millia ducentas.

72. Et quod dedit reliquus populus, auri drachmas viginti millia, et argenti mnas duo millia, et tunicas sacerdotales sexaginta septem.

73. Habitaverunt autem sacerdotes, et levites, et janitores, et cantores, et reliqui vulgus, et Nathinæi, et omnis Israel, in civitatibus suis.

CAPUT VIII.

Esdras distincte populo verba legis recitat explicatque, facto per levitas silentio, et consternatum populum Nehemias consolatur; aliatque frontibus eorum septem diebus festum Tabernaculorum, legente angulis diebus Esdra in libro legis.

1. Et venerat septimus, filii autem Israel erant in civitatibus suis congregatusque est omnis populus quasi vir unus, ad plateam quæ est ante portam Aquarum; et dixerunt Esdræ, scriba, ut afferret librum legis Moyse, quem præcepit Dominus Israeli.

2. Attulit ergo Esdras, sacerdos, legem coram multitudine virorum et mulierum, cunctisque qui poterant intelligere, in die prima mensis septimi.

3. Et legit in eo aperte in platea quæ erat ante portam Aquarum, de mane usque ad medium diem, in conspectu viro-rum, et mulierum, et sapientium, et aures omnis populi erant erectæ ad librum.

4. Stetit autem Esdras scriba, super gradum ligneum quem fecerat ad loquendum; et steterunt iuxta eum Machabias, et Semela, et Ania, et Eria, et Helcia, et Maasi, ad dexteram ejus; et ad sinistram, Phadaia, Misael, et Melchia, et Hasum, et Hasbadana, Zacharia, et Mosellam.

5. Et aperuit Esdras librum coram omni populo; super universum quippe populum eminebat; et cum aperuisset eum, stetit omnis populus.

6. Et benedixit Esdras Domino, Deo magno; et respondit omnis populus: Amen, amen, elevans manus suas. Et

incurrati sunt, et adoraverunt Deum prout in torum.

7. Porro Josue, et Bani, et Serebia, Jamia, Acub, Sebthai, Odia, Maasia, Celita, Azarias, Joabab, Hanan, Phalaia, levite, silentium faciabant in populo ad audiendum legem. Populus autem stabat in gradu suo.

8. Et legerunt in libro legis Dei distincte, et aperte ad intelligendum; et intellexerunt cum legeretur.

9. Dixit autem Nehemias (ipse est Athersath), et Esdras, sacerdos et scriba, et levite interpretantes universo populo: Dies sanctificatus est Domino Deo nostro; nolite lugere, et nolite flere; felix enim omnis populus, cum adderet verba legis.

10. Et dixit eis: Ita, comeditis pingua, et bibitis mulsum, et mittite partes sicut in nono preparaverunt sibi; quia sanctus dies Domini est; et nolite contristari; gaudium etenim Domini est fortitudo nostra.

11. Levite autem silentium faciabant in omni populo, dicentes: Tacete, quia dies sanctus est, et nolite dolere.

12. Abiit itaque omnis populus, ut comederet et biberet, et mitteret partes, et fecerit letitiam magnam, quia intellexerunt verba que docuerat eos.

13. Et in die secundo congregati sunt principes familiarum universi populi, sacerdotes, et levite, ad Esdram, scribam, et interpretaretur eis verba legis.

14. Et invenerunt scriptum in lege, precepisse Dominum in manu Moysi, ut habitent filii Israel in tabernaculis, in die solamni, mense septimo.

15. Et ut urdiceret, et divulgaret vocem in universis urbibus suis, et in Jerusalem, dicentes: Egredimini in montem, et afferite frondes olive, et frondes ligni pulcherrimi, frondes myrti, et ramos palmarum, et frondes ligni nemorosi, ut fiant tabernacula, sicut scriptum est.

16. Et egressus est populus, et attulerunt; feceruntque sibi tabernacula unusquisque in domo suo, et in atris suis, et in atris domus Dei, et in plateis portæ Aquarum, et in platea portæ Ephraim.

17. Fecit ergo universa ecclesia eorum qui redierat de captivitate tabernacula; et habitaverunt in tabernaculis. Non enim fecerunt a diebus Josue, filii Nun, taliter filii Israel usque ad diem illiunc; et fuit letitia magna nimis.

18. Legit autem in libro legis Dei per dies singulos, a die primo usque ad diem novissimum; et fecerunt solemnitates septem diebus, et in die octavo collectam, juxta ritum.

CAPUT IX.

Populus in jejuniis et sacris positus separat se ab alienigenis; levite confitebatur Deo beneficia, Isaaciamque sceleris, et pro populo orant, ac ita fedas cum Deo faciant.

1. In die autem vigesimo quarto mensis hujus, convenerunt filii Israel in jejuniis, et in sacris, et humus super eos.

2. Et separatum est semen filiorum Israel ab omni filio alienigena; et steterunt, et confitebantur peccata sua, et iniquitates patrum suorum.

3. Et consurrexerunt ad standum, et legerunt in volumine legis Domini Dei sui quater in die; et quater confitebantur, et adorabant Dominum Deum suum.

4. Surrexerunt autem super gradum levitarum Josue, et Bani, et Gedimihel, Sabania, Bonni, Serebias, Bani, et Chanani; et clamaverunt voce magna ad Dominum Deum suum.

5. Et dixerunt levite Josue, et Gedimihel, Bonni, Hasobia, Serebia, Odia, Sobnia, Phathahia: Surgite, benedicite Domino Deo vestro ab eterno usque in eternum; et benedicant nomini glorie tue excelsio in omni benedictione et laude:

6. Tu ipse, Domine, solus, tu fecisti caelum, et celum caelorum, et omnem exercitum eorum; terram et universa que in ea sunt; maria et omnia que in eis sunt; et tu vivificas omnia hæc, et exercitum celi te adorat.

7. Tu ipse, Domine Deus, qui elegisti Abram, et edoxisti eum de igne Chaldecorum, et possidisti nomen ejus Abraham.

8. Et invenisti eor ejus fidele coram te; et percussisti eum eo fedus, ut daret ei terram Chanaan, Hethel, et Amorrhæi, et Pherezi, et Jebusæ, et Gergessæ, ut daretur semini ejus; et implesti verba tua, quoniam iustus es.

9. Et vidisti afflictionem patrum nostrorum in Ægypto; clamoremque eorum audisti super mare Rubrum.

10. Et dedisti sigoa atque portenta in

Pharaone, et in universis servis ejus, et in omni populo terre illius; cognovisti enim quia superbe egerant contra eos; et fecisti tibi nomen, sicut et in hac die.

11. Et mare dividisti ante eos; et transierunt per medium maris in sicco; persecutores autem eorum projecisti in profundum, quasi lapidem in aquas validas.

12. Et in columna nubis duxerunt eorum fusti per diem, et in columna ignis per noctem, ut appareret eis via per quam ingrediebantur.

13. Ad montem quoque Sinai descendisti, et locutus es cum eis de celo, et dedisti eis judicia recta, et legem veritatis, ceremonias, et precepta bona.

14. Et sabbatum sanctificationis tuam ostendisti eis, et mandata, et ceremonias, et legem præcepisti eis, in manu Moysi, servi tui.

15. Panem quoque de celo dedisti eis in fame eorum; et aquam de petra eduxisti eis silentibus; et dixisti eis ut ingrederentur et possiderent terram super quam levasti manum tuam ut traderes eis.

16. Ipsi vero et patres nostri superbe egerunt, et induraverunt cervices suas, et non audierunt mandata tua;

17. Et noluerunt audire; et non sunt recordati mirabilia tuorum que feceras eis. Et induraverunt cervices suas, et dederunt caput ut converterentur ad servitium suam, quasi per contentionem. Tu autem, Deus propitius, clemens, et misericors, longanimis, et multe miserationis, non dereliquisti eos.

18. Et quidem cum fecissent sibi vitulum conflatum, et dixissent: Iste est Deus tuus, qui eduxit te de Ægypto; feceruntque blasphemias magnas.

19. Tu autem in misericordiis tuis multis non dimisisti eos in deserto. Columna nubis non recessit ab eis per diem, et duxerit eos in viam, et columna ignis per noctem, ut ostenderet eis iter per quod ingrederebantur.

20. Et spiritum tuum bonum dedisti qui doceret eos; et manna tuum donum; prohibuisti ab ore eorum; et aquam dedisti eis in siti.

21. Quadraginta annis pavisti eos in deserto, ubiique eis defuit vestimentum eorum non invideraverunt, et pedes eorum non sunt attriti.

22. Et dedisti eis regna et populos, et

partis eis eis sortes; et possederunt terram Sehon, et terram regis Hesebon, et terram Og, regis Basan.

23. Et multiplicasti filios eorum sicut stellas cæli, et adduxisti eos ad terram de qua dixerat patribus eorum, ut ingrederentur et possiderent.

24. Et venerunt filii, et possederunt terram, et humiliasti eorum eis habitatores terre Chanaan, et dedisti eos in manu eorum, et reges eorum et populos terre, ut facerent eis sicut placebat illis.

25. Ceperunt itaque urbes munitas, et humum pinguem; et possederunt domos plenas cunctis bonis, cisternas ab illis fabricatas, vineas et olivæ, et ligna pomifera multa; et comederunt, et saturati sunt, et impinguati sunt, et abundaverunt deliciis in bonitate tua magna.

26. Provocaverunt autem te ad iracundiam, et recesserunt a te, et profecerunt legem tuam post terra tua; et prophetas tuos occiderunt, qui contestabantur eos, ut revertenterent ad te; feceruntque blasphemias grandes.

27. Et dedisti eos in manu hostium suorum, et afflixerunt eos. Et in tempore tribulationis sue clamaverunt ad te, et tu de celo audisti; et secundum miserationes tuas multa dedisti eis salvatores qui salvarent eos de manu hostium suorum.

28. Cumque requievissent, reversi sunt ut facerent malum in conspectu tuo; et dereliquisti eos in manu inimicorum suorum, et possederunt eos. Converterunt autem, et clamaverunt ad te; tu autem de celo exaudisti, et liberasti eos in misericordiis tuis, multis temporibus.

29. Et contestatus es eos ut revertenterent ad legem tuam; ipsi vero superbe egerunt, et non audierunt mandata tua, et in iudiciis tuis peccaverunt; que faciet homo, et vivit in eis; et dederunt huncurum recedentem, et cervicem suam induraverunt, nec audierunt.

30. Et protulisti super eos annos multos; et contestatus es eos in spiritu tuo pro manum prophetarum tuorum; et non audierunt, et tradidisti eos in manu populorum terrarum.

31. In misericordiis autem tuis plurimis non fecisti eos in consumptionem, nec dereliquisti eos, quoniam Deus misericordium et clemens es tu.

32. Nunc itaque, Deus noster, magne,

fortis, et terribilis, custodiens pactum et misericordiam, ne avertas a facie tua omnem laborem qui inveniunt nos, reges nostros, et principes nostros, et sacerdotes nostros, et prophetas nostros, et patres nostros, et omnem populum tuum, a diebus regni Assur usque in diem hanc.

33. Et tu justus es in omnibus quæ venerunt super nos, quia veritatem fecisti, nos autem impie egimus.

34. Reges nostros, principes nostros, sacerdotes nostros, et patres nostros, non fecerunt legem tuam, et non attenderunt mandata tua, et testimonia tua, quæ testificatus es in eis.

35. Et ipsi in regnis suis, et in bonitate tua multa quam dederas eis, et in terra latissima et pingui quam tradideras in conspectu eorum, non servierunt tibi, nec reversi sunt a studiis suis pessimis.

36. Ecce nos ipsi hodie servi sumus, et terra quam didisti patribus nostris, ut comederent panem ejus, et quæ bona sunt ejus; et nos ipsi servi sumus in ea.

37. Et frugus ejus multiplicatim regibus quos possedit super nos, propter peccata nostra, et corporibus nostris dominantur et juvenis nostris, secundum voluntatem suam, et in tribulatione magna sumus.

38. Super omnibus ergo his, nos ipsi percutimus fodus, et scribimus, et signant principes nostros, levites nostros, et sacerdotes nostros.

CAPUT X.

Reconsentur qui fodus cum Domino infamam signant, quo pollicentur se servaturos universa Dei precepta, maxime de non commiscendo cum alienigenis, de servando sabbato, anno septimo, oblativibus, primitiis ac decimis.

1. Signatores autem fuerunt : Nehemias, Athersatha, filius Hachelai, et Sodecias,
2. Saraïas, Azarias, Jeronias,
3. Phesbur, Amarias, Melchias,
4. Hattus, Sebenia, Meluch,
5. Haren, Merimoth, Odras,
6. Daniel, Gentien, Baruch,
7. Mosollam, Abia, Mania,
8. Maazia, Belgi, Semeia; filii sacerdotis.

9. Porro levites : Josue, filius Azania,

Bennai, de filiis Henadad, Codmihel, 10. Et fratres eorum : Sebenia, Odras, Colita, Phalaia, Hanan,

11. Michä, Robob, Hasebia, 12. Zochur, Scribas, Sabania, 13. Odras, Bani, Baniur,

14. Capita populi, Phares, Phaiath, Mosab, Eïam, Zethu, Bani,

15. Bonni, Azgad, Behai, 16. Adonia, Begoai, Adin,

17. Ater, Hezeia, Azur, 18. Odras, Hanuth, Besai,

19. Haroph, Anathoth, Nebai, 20. Mephas, Mosollam, Hadr,

21. Mesizabel, Sadoc, Jeddäa, 22. Pheldia, Hanan, Amaia,

23. Osee, Hanania, Hassub, 24. Abihes, Phalca, Sobec,

25. Rehum, Hasebia, Maasia, 26. Echaia, Hanan, Aman,

27. Meluch, Haran, Baza, 28. Et reliqui de populo, sacerdotes,

levites, janitores, et cantores, Nathinel, et omnes qui se separaverant de populo terrarum ad legem Dei, uxores eorum, filii eorum, et filiae eorum.

29. Omnes qui poterant sapere, spendentes pro fratribus suis, optimates eorum, et qui veniebant ad pollicendum et jurandum, ut ambularent in lege Dei, quam dederat in manu Moysi, servi Dei, ut facerent et custodirent universa mandata Domini Dei nostri, et iudicia ejus, et ceremonias ejus;

30. Et ut non daremus filias nostras populo terre, et filias eorum non acciperemus filias nostras.

31. Populi quoque terre, qui impetant venalia, et omnia ad usum, per diem sabbati, ut vendant, non accipimus ab eis in sabbato et in die sanctificata. Et dimittimus annum septimum, et exactiorem universæ manus.

32. Et statimus super nos precepta, ut demus tertiam partem sicii per annum, ad opus domus Dei nostri.

33. Ad panes propositionis, et ad sacrificium sempiternum, et in holocaustum sempiternum in sabbatis, in calendaria, in solemnitatibus, et in sanctificatis, et pro peccato, ut exoretur pro Israel, et in omnem usum domus Dei nostri.

34. Sortes ergo misimus super oblationem lignorum inter sacerdotes, et levitas, et populum, ut inferrent in domum Dei nostri per domos patrum nostrorum, per tempora, a temporibus anni usque ad annum, ut arderent super al-

tare Domini Dei nostri, sicut scriptum est in lege Moysi:

35. Et ut afferemus primogenita terræ nostræ, et primitiva universi fructus omnis ligni ab anno in annum, in domo Domini,

36. Et primitiva filiorum nostrorum et pecorum nostrorum, sicut scriptum est in lege, et primitiva boum nostrorum, et ovium nostrorum, ut offerrentur in domo Dei nostri, sacerdotibus qui ministrant in domo Dei nostri;

37. Et primitiva ciborum nostrorum, et libanum nostrorum, et poma omnis ligni, vindemiæ quoque, et olei, afferemus sacerdotibus ad gazophylacium Dei nostri, et decimam partem terræ nostræ levitis. Ipsi levites decimas accipient ex omnibus civitatibus operum nostrorum.

38. Erit autem sacerdos nostrorum, cum levitis in decimis levitarum; et levites offerent decimam partem decimas suas in domo Dei nostri, ad gazophylacium in domum thesauri;

39. Ad gazophylacium enim deportabunt filii Israel et filii Levi, primitias frumentum, vini, et olei; et ibi erunt vasa sanctificata, et sacerdotes, et cantores, et janitores, et ministri; et non dimittemus domum Dei nostri.

CAPUT XI.

Reconsentur incolæ Jerusalem et civitatum Juda post institutionem.

1. Habitaverunt autem principes populi in Jerusalem; reliqua vero plebs misit sortem, ut tollerent unam partem de decem, qui habitaturi essent in Jerusalem, civitate sancta, novem vero perites in civitatibus.

2. Benedixit autem populus omnibus viris qui se sponte obtulerunt ut habitarent in Jerusalem; reliqua vero plebs misit sortem, ut tollerent unam partem de decem, qui habitaturi essent in Jerusalem, civitate sancta, novem vero perites in civitatibus.

3. Hi sunt itaque principes provincie qui habitaverunt in Jerusalem et in civitatibus Juda. Habitavit autem unusquisque in possessione sua, in uribus suis, Israel, sacerdotes, levite, Nathinai, et filii servorum Salomonis.

4. Et in Jerusalem habitaverunt de filijs Juda, et de filijs Benjamin. In filijs Juda : Athaias, filius Aziam, filii Zacharie, filii Amarie, filii Saphatis, filii Malaieel. De filijs Phares :

5. Maasia, filius Baruch, filius Cholboza, filius Haria, filius Adata, filius

Joiarib, filius Zacharie, filius Silontis; 6. Omnes hi filii Phares qui habitaverunt in Jerusalem, quadringenti sexaginta octo viri fortes.

7. Hi sunt autem filii Benjamin : Sellam, filius Mosollam, filius Joed, filius Phadaia, filius Colaias, filius Masia, filius Ethuel, filius Isaias;

8. Et post eum Gebbai, Sellai, nonagenti viginti octo.

9. Et Joel, filius Zechri, prepositus eorum, et Judas, filius Senua, super civitatem secundam.

10. Et de sacerdotibus : Idaiä, filius Joiarib, Jachin,

11. Saraïas, filius Helcias, filius Mosollam, filius Sadoc, filius Meraioth, filius Achitob, princeps domus Dei,

12. Et fratres eorum facientes opera templi, octingenti viginti duo. Et Adaiä, filius Jeroniam, filius Phuleia, filius Amsi, filius Zacharias, filius Pheslur, filius Melchie.

13. Et fratres ejus, principes patrum, ducenti quadraginta duo. Et Amasai, filius Azreel, filius Ahazi, filius Mosollamoth, filius Emmer.

14. Et fratres eorum prepositi nimis, centum viginti octo; et prepositus eorum Zabdiel, filius potentium.

15. Et de levitis : Semeia, filius Hassub, filius Azaricam, filius Hasabia, filius Boni;

16. Et Sabathai, et Joyabed, super omnia opera quæ erant (ornisusque in domo Dei, a principibus levitarum);

17. Et Mathania, filius Michä, filius Zabedi, filius Asaph, princeps ad laudandum et ad cantandum in oratione; et Bebercia, secundus de fratribus ejus, et Abda, filius Samua, filius Galai, filius Idithan.

18. Omnes levites in civitate sancta ducenti octoginta quatuor.

19. Et janitores : Accub, Telmon, et fratres eorum qui custodiunt ostia, centum septuaginta duo.

20. Et reliqui ex Israel, sacerdotes, et levites, in universis civitatibus Juda, unusquisque in possessione sua.

21. Et Nathinai qui habitabant in Opheli; et Saha, et Gaspha de Nathinibus.

22. Et episcopus levitarum in Jerusalem, Azzi, filius Bani, filius Hasabie, filius Methanie, filius Melchä. De filiis Asaph, cantores in ministerio domus Dei.

23. Præceptum quippe regis super eos erat, et ordo in cantoribus per dies singulos.

24. Et Phathahia, filius Mesezebel, de filiis Zara, filii Juda, in manu regis, juxta omne verbum populi.

25. Et in domibus per omnes regiones eorum, de filiis Juda habitaverunt in Caritharhe, et in filiabus ejus, et in Dibon et in filiabus ejus, et in Cabsael et in viculis ejus.

26. Et in Jesue, et in Molada, et in Bethpalthoth.

27. Et in Haserual, et in Bersabee, et in filiabus ejus.

28. Et in Sicoel, et in Mochoas, et in filiabus ejus.

29. Et in Remmon, et in Saraâ, et in Jerimoth.

30. Zanoa, Odollam, et in villis earum, Lachis et regionibus ejus, et Azoca, et filiabus ejus. Et manserunt in Bersabee usque ad vallum Emom.

31. Filii autem Benjamin, a Goba, Mechmas, et Hai, et Bethel, et filiabus ejus;

32. Anathoth, Nob, Anania,

33. Asor, Rama, Gethaim.

34. Hadid, Soboth, et Neballat, Lod,

35. Et Ono, valle artificum.

36. Et de levitis portiones Judæ et Benjamin.

CAPUT XII.

Nomina et officia sacerdotum ac levitarum qui cum Zorobabel Jerusalem ascenderunt, et custodes thesaurorum; magna solemnitate convocatis undique levitis, celebrant dedicationem muri Jerusalem.

1. Illi sunt autem sacerdotes et levitæ qui ascenderunt cum Zorobabel, filio Sathiel, et Josue: Saraia, Jeremias, Esdras,

2. Amaria, Mellach, Hattus,

3. Sebenias, Rieum, Merimoth,

4. Addo, Genthon, Abia,

5. Miamin, Madia, Belgæ,

6. Semela, et Jofarib, Idaia, Sellum, Jucor, Helcias,

7. Idaia. Isti principes sacerdotum, et fratres eorum in diebus Josue.

8. Porro levitæ: Jesus, Bennai, Codmihel, Sarebia, Joda, Mathanias, super hymnos, ipsi et fratres eorum;

9. Et Bechcia atque Hanni, et fratres eorum, uniusquisque in officio suo.

10. Josue autem genuit Joacim; et Jo-

acim genuit Eliasib; et Eliasib genuit Jolada.

11. Et Jolada genuit Jonathian; et Jonathian genuit Jeddoo.

12. In diebus autem Joacim erant sacerdotes et principes familiarum: Serais, Maraia; Jeremias, Hanania;

13. Esdras, Mosollam; Amarias, Johanan;

14. L. Milicho, Jonathian; Sebenia, Joseph;

15. Haram, Edna; Marasoth, Heli;

16. Adala, Zacharia; Genthon, Mosollam;

17. Abia, Zochri; Miamin et Moadia, Phachi;

18. Belgæ, Sammuâ; Semela, Jonathian;

19. Jofarib, Mathana; Jolabæ, Azri;

20. Sellai, Celai; Amoc, Heber;

21. Helcia, Hasebia; Idaia, Nathanael.

22. Levitæ in diebus Eliasib, et Jolada, et Johanan, et Jeddoo, scripti principes familiarum, et sacerdotes in regno Darii Persæ.

23. Filii Levî principes familiarum scripti in libro Verborum dierum, et usque ad dies Jonathian, filii Eliasib,

24. Et principes levitarum: Hasebia, Serebia, et Josus, filius Codmihel, et fratres eorum per vices suas, ut laudarent et confiterentur juxta præceptum David, viri Dei, et observarent eque per ordinem.

25. Mathania, et Bechcia, Obedia, Mosollam, Telmon, Accub, custodes portarum et vestibulorum ante portas.

26. Hi in diebus Joacim, filii Josue, filii Josedec, et in diebus Nehemias ducis, et Esdræ, sacerdotis scribuntque.

27. In dedicatione autem muri Jerusalem, requisierunt levitas de omnibus locis suis, ut adducerent eos in Jerusalem, et facerent dedicationem et letitiam in actione gratiarum, et cantio, et in cymbalis, psalteriis, et chitharis.

28. Congregati sunt autem filii eorum de campestribus circa Jerusalem, et de villis Netuphat.

29. Et de domo Galgal, et de regionibus Goba, et Azmaveth, quoniam villas edificaverunt sibi cantores in circuito Jerusalem.

30. Et mandati sunt sacerdotes et levitæ, et mandaverunt populum, et portas, et murum.

31. Ascendere autem feci principes

Juda super murum; et statui duos magnos choros laudantium. Et ierunt ad dexteram super murum, et portam Sterquilini.

32. Et ivit post eos Osaias, et media pars principum Juda,

33. Et Azarias, Esdras, et Mosollam, Judas, et Benjamin, et Semela, et Jeremias.

34. Et de filiis sacerdotum in tubis, Zacharias, filius Jonathian, filius Semelias, filius Mathanias, filius Michaia, filius Zecher, filius Asaph;

35. Et fratres ejus, Semela, et Azareel, Malalai, Galalai, Maai, Nathanael, et Judas, et Hanani, in vasis cantici David, viri Dei; et Esdras, scriba, ante eos in porta Fontis.

36. Et contra eos ascenderunt in gradibus Civitatis David, in ascensu muri super domum David, et usque ad portam Aquarum ad orientem.

37. Et chorus secundus gratias referens ibat ex adverso; et ego post eum, et media pars populi super murum, et super turrim Furorum, et usque ad murum latissimum,

38. Et super portam Ephraim, et super portam Piscium, et turrim Hananeel, et turrim Emath, et usque ad portam Grogia; et steterunt in porta Custodie;

39. Steteruntque duo chori laudantium in domo Dei, et ego, et dimidia pars magistratum mecum.

40. Et sacerdotes: Eliachim, Maasia, Miamin, Mithæa, Elhoenai, Zacharia, Hanania, in tubis;

41. Et Maasia, et Semela, et Eleazar, et Atzi, et Johanan, et Melchia, et Elam, et Esar. Et clare cœnerunt cantores, et Jeremia prepositus.

42. Et immolaverunt in die illa victimas magnas, et lectati sunt; Deus enim edificaverat eos letitia magna; sed et addita est letitia Jerusalem procul.

43. Recensuerunt quoque in die illa viros super gazophylacia thesauri, ad libamina, et ad primitias, et ad decimas, ut introferrerent per eos principes civitatis in decore gratiarum actionis, sacerdotes et levitas; quia lificatus est Juda in sacerdotibus et levitis astantibus.

44. Et custodierunt observationem Dei sui, et observationem expiationis; et cantores, et janitores juxta præceptum David, et Salomonis, filii ejus;

45. Quia in diebus David et Asaph, ab exordio, erant principes constituti cantorum in carmine laudantium, et confitentium Deo.

46. Et omnis Israel, in diebus Zorobabel, et in diebus Nehemias, dabant partes cantoribus et janitoribus per dies singulos; et sanctificabant levitas, et locivite sanctificabant filios Aaron.

CAPUT XIII.

Lecto Deuteronomio ejicientur alienigenæ; partes levitis assignantur; a quo tamem gazophylacio vasa domus Tobie projectantur; et sabbati viginti puniuntur; increpat Nehemias Judæos qui uxores duxerant alienigenas.

1. In die autem illo lectum est in volumine Moysi, audiente populo; et inventum est scriptum in eo quod non debeant introire Ammonites et Moabites in ecclesiam Dei, usque in solumm;

2. Eo quod non occurrerint filiis Israel cum pane et aqua, et conduxerint ad verum eos Balaam, ad maleficientium eis; et convertit Deus noster maledictionem in benedictionem.

3. Factum est autem, cum audissent legem, separaverunt omnem alienigenam ab Israel.

4. Et super hoc erat Eliasib, sacerdos, qui fuerat prepositus in gazophylacio domus Dei nostri, et proximus Tobie.

5. Fecit ergo sibi gazophylacium grande, et ibi erant ante eum repositæ numera, et thus, et vasa, et decimam frumenti, vini, et olei, partem levitarum, et cantorum, et janitorum, et primitias sacerdotales.

6. In omnibus autem his non fui in Jerusalem, quia anno trigesimo secundo Artaxerxis, regis Babylonis, veni ad regem, et in fine dierum rogavi regem.

7. Et veni in Jerusalem, et intellexi malum quod fecerat Eliasib Tobie, et faceret ei thesaurum in vestibulis domus Dei.

8. Et malum mihi visum est valde; et projecit vasa domus Tobie foras de gazophylacio;

9. Precepitque, et emundaverunt gazophylacia; et retuli tibi vasa domus Dei, sacrificium, et thus.

10. Et cognovi quod partes levitarum

non fuissent date, et fugisset unusquisque in regionem suam de levitis et cantoribus, et de his qui ministrabant;

11. Et ego causam adversus magistratum, et dixi: Quare dereliquimus domum Dei? Et congregavi eos, et feci stare in stationibus suis.

12. Et omnis Jada apportabat decimam frumenti, vini, et olei, in horrea.

13. Et constitui me super horrea Solomoniam, sacerdotem, et Sadoc, scribam, et Phadaïam de levitis, et juxta eos Hanan, filium Zachar, filium Mathania, quoniam fideles comprobati sunt; et ipsi credidit sunt partes fratrum suorum.

14. Memento mei, Deus meus, pro hoc; et non deleas miserationes meas quas feci in domo Dei mei et in ceremoniis ejus.

15. In diebus illis vidi in Juda calcantes torcularia in sabbato, portantes acrios, et onerantes super asinos vinum, et uras, et ficus, et omne onus, et inferentes in Jerusalem die sabbati; et contestatus sum, ut in die qua vendere liceret venderent.

16. Et Tyril habitaverunt in ea, inferentes pisces, et omnia venalia; et vendebant in sabbatis filii Jada in Jerusalem.

17. Et objurgavi optimates Jada, et dixi eis: Quare est hoc res mala quam vos facitis, et profanatis diem sabbati?

18. Numquid non hoc fecerunt patres vestri, et addixit Deus noster super nos omne malum hoc, et super civitatem hanc? Et vos addistis fræcundiam super Israel violando sabbatum.

19. Factum est autem, cum quiescent portas Jerusalem in die sabbati, dixi, et clausurent januas, et præcepi ut non aperirent eas usque post sabbatum; et de pueris meis constitui super portas, ut nullus inferret onus in die sabbati.

20. Et manserunt negotiatores, et vendentes universa venalia, foris Jerusalem sabbati et his.

21. Et contestatus sum eos, et dixi eis:

III Reg. 9, 1 et 11, 1.

Quare manetis ex adverso muri? Si secundo hoc feceritis, manum mittam in vos, itaque et tempore illo non venerem in sabbato.

22. Dixi quoque levitis ut mundarentur, et venirent ad custodiendas portas, et sanctificandum diem sabbati; et pro hoc ergo memento mei, Deus meus, et parce mihi secundum multitudinem miserationum tuarum.

23. Sed et in diebus illis vidi Judæos dicentes veros Azotidas, Ammonitidas, et Moabitidas.

24. Et filii eorum ex media parte loquebantur azoticæ, et nesciebant loqui judaicæ; et loquebantur juxta linguam populi et populi.

25. Et objurgavi eos, et maledixi. Et cecidi ex eis viros, et decalavi eos; et adjuravi in Deo ut non darent filius sui filiis eorum, et non acciperent de filiabus eorum filii suis, et sibi metipsis, dicens:

26. Numquid non in hujuscemodi re peccavit Salomon, rex Israel? et certe in gentibus multis non erat res similis eam et dilectus Deo suo erat, et p'suit eum Deus regem super omnem Israel; et ipsum ergo duxerunt ad peccatum mulieres alienigenæ.

27. Numquid et nos imobedientes precibus omni malum grande hoc, ut præveremur in Deo nostro, et ducamus uxores peregrinas?

28. De filiis autem Joiada, filii Eliasb, sacerdotis magni, gener erat Sanaaball Horonites, quem fugavi a me.

29. Recordare, Domine Deus meus, adversum eos qui pollutunt sacerdotum, jusque sacerdotale et leviticum.

30. Igitur mundavi eos ab omnibus alienigenis, et constitui ordines sacerdotum et levitarum, unumquemque in ministerio suo.

31. Et in oblatione lignorum in temporibus constituit, et in primitivis. Memento mei, Deus meus, in anno Amen.

III Reg. 11, 4.

LIBER TOBIÆ.

CAPUT I.

Tobias, in captivitate constitutus, a lege Dei non recessit, et filium Tobiam, ex Anna uxore, Deum timere docuit; gratias regi Salmansar, pergit quocumque vult; contrafratres captivos consolatur et jural oleonopora; Gababulo dat nutus decem argenti talenta; Senacherib, quod occisos sepeliat, eum persequitur.

1. Tobias ex tribu et civitate Nephthali, que est in superioribus Galilæe, supra Naasson, post viam que ducit ad occidentem, in sinistro habens civitatem Sephet,

2. Cum captus esset in diebus Salmansar, regis Assyriorum, in captivitate tamen positus, viam veritatis non deseruit,

3. Ita ut omnia que habere poterat, quotidie conceptivis fratribus, qui erant ex ejus genere, impertiret.

4. Quicquid esset junior omnibus in tribu Nephthali, nihil tamen puerile sensit in opere.

5. Denique cum irent omnes ad vitulos aureos quos Jeroboam fecerat, rex Israel, hic solus fugiebat consortia omnium;

6. Sed peregrinatus in Jerusalem ad templum Domini, et ibi adorabat Dominum, Deum Israel, omnia primitiva sua et decimas suas fideliter offerens;

7. Ita ut in tertio anno proselytis et advenis ministraret omnem decimationem.

8. Hæc, et his similia, secundum legem Dei, puerulus observabat.

9. Cum vero factus esset vir, accepit uxorem Annam de tribu sua, genuitque ex ea filium, nomen suum imponens ei.

10. Quæsi ab infantia timere Deum docuit, et abstinere ab omni peccato.

11. Igitur cum per captivitatem devenisset cum uxore sua, et filio, in civitatem Niniven cum omni tribu sua,

12. Cum omnes ederent ex cibis gen-

IV Reg. 17, 3 et IV, 9.

III Reg. 18, 28.

tilium, iste custodivit animam suam, et nunquam contaminatus est in escis eorum.

13. Et quoniam memor fuit Domini in toto corde suo, dedit illi Deus gratiam in conspectu Salmansar regis.

14. Et dedit illi potestatem quocumque vellet ire, habens libertatem quocumque facere voluisset.

15. Peregrinatus ergo ad omnes qui erant in captivitate, et monita salutis dabat eis.

16. Cum autem venisset in Rugæ, civitatem Medorum, et ex his quibus honoratus fuerat a rege habuisset decem talenta argenti;

17. Et cum in multa turba generis sui Gabulum egentem videret, qui erat ex tribu ejus, sub chirographo dedit illi me auratum pondus argenti.

18. Post multum vero temporis, mortuo Salmansar rege, cum regnaret Senacherib, filius ejus, pro eo, et filios Israel exos habere in conspectu suo,

19. Tobias quotidie peregrinatus per omnem cognationem suam, et consolabatur eos, dividebatque unicuique, prout poterat, de facultatibus suis.

20. Esurientes alebat, nudisque vestimenta præbebat, et mortuis atque occisis sepulturam sollicitus exhibebat.

21. Denique cum reversus esset rex Senacherib, fugiens a Jueda plangit quam circa eum fecerat Deus propter blasphemiam suam, et iratus multos occideret ex filiis Israel, Tobias sepeliebat corpora eorum.

22. At obi manitatum est regi, jussit eum occidi, et tulit omne substantiam ejus.

23. Tobias vero cum filio suo et cum uxore fugiens, nudus lateit, quia multi diligebant eum.

24. Post dies vero quadraginta quincque occiderunt regem illum ipsius;

25. Et reversus est Tobias in domum suam, omnisque facultas ejus restituta est ei.

IV Reg. 19, 35. Ezech. 48, 24. II Mach. 8, 19.

IV Reg. 19, 37. II Par. 34, 21. Isa. 37, 36.

CAPUT II.

Tobias, mortuorum defatigatis sepultura, hirsutis aetate in patiente probationem excruciat, et ab amore ad amicum ipsam irridens affectus opprobrii, patientissime tolerat instat Jobi.

1. Post hæc vero, cum esset dies festus Domini, et factum esset prandium bonum in domo Tobias.
2. Dixit filio suo: Vado et adde aliquos de tribu nostra, timentes Deum, ut epulentur nobiscum.
3. Cumque abisset, reversus nuntiavit ei unum ex filiis Israel jugulatum jacere in platea. Stans quoque exiliens de accubitu suo, reliquens prandium, Jojunus pervenit ad corpus.
4. Tollensque illud, portavit ad domum suam occulte, ut, dum sol occubisset, caute sepeliret eum.
5. Cumque occulisset corpus, manducavit panem cum lactu et tremore.
6. Memorans illum sermonem quem dixit Dominus per Amos prophetam: Dies festi vestri convertentur in lamentationem et luctum.
7. Cum vero sol occubisset, abiit et sepelivit eum.

8. Arguebant autem eum omnes proximi ejus, dicentes: Jam hujus rei causa interlic jussus es, et vix effugisti mortis imperium; et iterum sepelis mortuost.

9. Sed Tobias plus timens Deum quam regem, rapiebat corpora occisorum, et occultabat in domo sua, et medicis noctibus sepeliebat ea.

10. Contigit autem ut quadam die fatigatus a sepultura, veniens in domum suam, lactasset se juxta parietem, et obdormisset.

11. Et ex nido hirundinum dormientis illi calida stercora incidant super oculos ejus, fieretque cæcus.

12. Hanc autem tentationem ideo permisit Dominus evenire illi, ut posteris daretur exemplum patientiæ ejus, sicut et sancti Jobi.

13. Nam cum ab infanta sua semper Deum timeret, et mandata ejus custodierit, non est contristatus contra Deum quod plaga cæcicitatis eveniret ei.

14. Sed immobilis in Dei timore per-

¹ Amos 8, 10. 1 Mach. 1, 41.
² Sap. 1, 21.

mansit, agens gratias Deo omnibus diebus vite sue.

15. Nam sicut beato Job insultabant reges, ita isti parentes et cognati ejus, irridebant vitam ejus, dicentes:

16. Ubi est spes tua, pro qua clemsynas et sepultura faciebas?

17. Tobias vero increpabat eos, dicens: Nolite ita loqui;

18. Quoniam filii sanctorum sumus, et vitam illam expectamus quam Deus daturus est his qui fidem suam nunquam mutant ab eo.

19. Anna vero, uxor ejus, fuit ad opus tritricium quotidie, et de labore manuum suarum victum quem consequi poterat deferrebat.

20. Unde factum est ut hominem capessum accipiens detulisset domum;

21. Cujus cum vocem balantis vir ejus audisset, dixit: Videte, non forte furibus sit; reddite eum dominis suis, quia non licet nobis aut edere ex furto aliqui, aut contingere.

22. Ad hæc uxor ejus irata respondit: Manifeste vana facta est spes tua, et elemosynæ tuæ modo apparuerunt.

23. Atque his et aliis lujusecomodi rebus exprobrabat ei.

CAPUT III.

Tobias ab uxoris conviciis non potens cretio ad Deum, et Saræ, filiam Raguelis, hominis cum trifidano jejuni oratio, ob ancillæ improperium de septem istius maritis a demone interemptis; utriusque autem precæ exaudientur, angelo Raphaelæ ad eos curato missæ.

1. Tunc Tobias ingemuit, et cepit orare cum lacrymis,

2. Dicens: Justus es, Domine, et omnia judicia tua justa sunt, et omnes viæ tuæ, misericordia, et veritas, et judicium.

3. Et nunc, Domine, memor esto mei, et ne vindictam sumas de peccatis meis, neque remiseris carnis delicta mea, vel penitentium meorum.

4. Quoniam non obediimus preceptis tuis, ideo traditi sumus in captivitatem, et captivatum, et mortem, et in fabulam et in improperium omnibus nationibus in quibus dispersisti nos.

5. Et nunc, Domine, magna judica

¹ Job 2, 9.
² Deut. 28, 15.

ens, quia nos egimus secundum præcepta tua, et non ambulavimus sinceriter coram te.

6. Et nunc, Domine, secundum voluntatem tuam fac mecum, et præcipe in pace recipi spiritum meum; expedit enim mihi mori magis quam vivere.

7. Eadem itaque die contigit ut Sara, filia Raguelis, in Rages, civitate Medorum, et ipsa audiret improperium ab una ex ancillis patris sui,

8. Quoniam tradita fuerat septem viris; et demonium nomine Asmodeus occiderat eos mot ut ingressi fuissent ad eum.

9. Ergo cum pro culpa sua increparet puellam, respondit ei, dicens: Amplius ex te non videmus filium aut filiam super terram, interfectrix virorum tuorum!

10. Numquid et occidit me vis, sicut jam occidisti septem viros? Ad hæc vocem perrexit in superius cubiculum domus suæ, et tribus diebus et tribus noctibus non manducavit neque bibit,

11. Sed in oratione persistens, cum lacrymis deprecatur Deum, ut ab isto imperio liberaret eam.

12. Factum est autem die tertia, dum somneret, benedicens Dominum,

13. Dixit: Benedicunt esse nomen tuum, Deus patrum posterorum, qui cum iratus fueris, misericordiam facies, et in tempore tribulationis peccata dimittis his qui invocant te!

14. Ad te, Domine, faciem meam converto, ad te oculos meos dirigo.

15. Peto, Domine, ut de vinculo improperii hujus abstrahas me, aut certe desperet terram eripias me.

16. Tu scis, Domine, quia nunquam concupivi virum, et mandam servari animam meam ab omni concupiscentia.

17. Nunquam cum ludibris miscui me, neque cum his qui in levitate ambulat participem me prebui.

18. Virum autem cum timore tuo, non cum libidine mea consensui suscipere.

19. Et, aut ego indigna fui illis, aut illi forsitan me non fuerunt digni, quia servitavi viro alicui conservassi me.

20. Non est enim in hominis potestate consilium tuum.

21. Hoc autem pro certo habet omnis qui te colit, quod vita ejus, si in proba-

¹ Exod. 20, 19. Bechl. 7, 29.
² Prov. 9, 9. Ecl. 4, 1 et 14. 12. Luc. 11, 13.

tionem fuerit, coronabitur; si autem in tribulatione fuerit, liberabitur; et si in correptione fuerit, ad misericordiam tuam venire licebit.

22. Non enim delectaris in perditionibus nostris; quia post tempestatem, tranquillam facies; et post lacrymatorem et fleam, exsultationem infundis.

23. Sit nomen tuum, Deus Israel, benedictum in secula!

24. In illo tempore exaudite sunt preces amborum in conspectu gloriæ summi Dei;

25. Et missus est angelus Domini sanctus, Raphael, ut curaret eos ambo quorum uno tempore sunt orationes in conspectu Domini recitate.

CAPUT IV.

Tobias, cum se brevi pateret mortuum, filio piissimum salutaris monita inculcat, elemosinam virtutem declarat, et de decem argenti talentis Gabælo mutuo datis indicat.

1. Igitur cum Tobias putaret orationem suam exaudiri ut mori potuisset, vocavit ad se Tobiam, filium suum,

2. Dixitque ei: Audi, fili mi, verba oris mei, et ea in corde tuo quasi fundamentum construe.

3. Cum accepisset Deus animum meam, corpus meum sepeli; et honorem habebis matri tuæ omnibus diebus vite ejus;

4. Memor enim esse debes quæ et quanta pericula passa sit propter te in utero suo.

5. Cum autem et ipsa compleverit tempus vite sue, sepelias eam circa me.

6. Omnibus autem diebus vite tuæ in mente habeto Deum, et cave ne aliquando peccato consentias, et prætermissas præcepta Domini Dei nostri.

7. Ex substantia tua fac elemosynam, et noli avertere faciem tuam ab ullo paupere; ita enim fiet, ut nec a te avertatur facies Domini.

8. Quomodo poteris, ita esto misericors.

9. Si multum tibi fuerit, abundanter tribus; si exiguum tibi fuerit, etiam exiguum libenter impetiri tibi.

10. Premium enim hominum tibi deserviaris in die necessitatis;

¹ Ecl. 33, 12.

11. Quoniam elemosyna ab omni peccato et a morte liberat, et non patitur animam ire in tenebras;

12. Fiducia magna erit coram summo Deo elemosynæ, omnibus facientibus eam.

13. Attende tibi, fili mi, ab omni fornicatione, et, praeter uxorem tuam, nunquam patiaris eriri scire.

14. Superbiam nunquam in tuo sensu, aut in tuo verbo, dominari permittas; in ipsa enim initiumumpsit omnis perditio.

15. Quicumque tibi aliquid operatus fuerit, statim ei mercedem restitue, et merces mercenarii tui apud te omnino non remaneat.

16. Quod ab alio oderis fieri tibi, vide ne tu aliquando alteri facias.

17. Panem tuum cum esurientibus et egenis comede, et de vestimentis tuis nudos tege.

18. Panem tuum et vinum tuum super sepulchrum iusti constitue, et non ex eo manducare et bibere cum peccatoribus.

19. Consilium semper a sapiente perquirito.

20. Omni tempore benedic Deum, et pete ab eo ut vias tuas dirigat et omnia consilia tua in ipso permanent.

21. Indico etiam tibi, fili mi, dedisse me decem talenta argenti, dum adhuc infans es; Gabelo, in Rages, civitate Medorum, et chirographum ejus apud me habeo.

22. Et ideo perquire quomodo ad eam pervenias, et recipias ab eo supra memoratum pondus argenti, et restituas ei chirographum suum.

23. Noli timere, fili mi. Pauperem quidem vitam gerimus, sed multa bona habebimus, si timerimus Deum, et reverteremur ab omni peccato, et fecerimus bene.

CAPUT V.

Tobias sociam ac ducem itineris in Rages Medorum quaerens Raphael angelus occurrat; cui postquam committit quibus profectus, mater filii dedit absolutionem.

1. Tunc respondit Tobias patri suo,

1 Beel. 29, 15.

2 Thes. 4, 3.

3 Gen. 3, 5.

4 Lev. 19, 13 Deut. 24, 14.

et dixit: Omnia quaecumque precepisti mihi, faciam, pater.

2. Quomodo autem pecuniam hanc requiram, ignoro. Ille me nescit, et ego eum ignoro; quod signum dabo ei? Sed neque viam per quam pergatur illuc aliquando cognovi.

3. Tunc pater suus respondit illi, et dixit: Chirographum quidem illius penes me habeo; quod dum illi ostenderit, statim restituet.

4. Sed perge nunc, et inquire tibi aliquem fidelem virum, qui et tecum salva mercede sua, ut, dum adhuc vivo, recipias eam.

5. Tunc egressus Tobias, invenit juvenem splendidum, stantem praechorum, et quasi paratum ad ambulandum.

6. Et ignorans quod angelus Dei esset, salutavit eum, et dixit: Uade te habemus, bone juvenis?

7. At ille respondit: Ex filijs Israel.

Et Tobias dixit ei: Nosti viam quam ducit in regionem Medorum?

8. Cui respondit: Novi; et omnia itinera ejus frequenter ambulavi, et mansi apud Gabelum, fratrem nostrum, qui moratur in Rages, civitate Medorum, que posita est in monte Ebatanis.

9. Cui Tobias ait: Sustine me, obsecro, donec hæc ipsa nuntium pati meo.

10. Tunc ingressus Tobias, indicavit universa hæc patri suo; super que admiratus pater, rogavit ut introiret al eum.

11. Ingressus itaque salutavit eum, et dixit: Gaudium tibi sit semper.

12. Et ait Tobias: Quale gaudium mihi erit, qui in tenebris sedes, et hominem cæci non vides?

13. Cui ait juvenis: Forti animo es; in proximo est ut a Deo cures.

14. Dixit itaque illi Tobias: Numquid poteris perducere filium meum ad Gabelum in Rages, civitatem Medorum? et cum redieris, restituam tibi mercedem tuam.

15. Et dixit ei angelus: Ego ducam, et reducam eum ad te.

16. Cui Tobias respondit: Rago te, indica mihi de qua domo, aut de qua tribu es tu?

1 Matth. 7, 12 Luc. 6, 31.

2 Luc. 14, 12.

3 Rom. 8, 17.

17. Cui Raphael angelus dixit: Genus quæris mercenarii, an ipsum mercenarium, qui cum filio tuo est?

18. Sed ne forte sollicitum te reddam, ego sum Azarias, Ananie magni filius.

19. Et Tobias respondit: Ex magno genere es tu; sed peto ne irascaris quod velerim cognoscere genus tuum.

20. Dixit autem illi angelus: Ego sciam ducam, et sanum tibi reducam filium tuum.

21. Respondens autem Tobias, ait: Bene ambulatis, et sit Deus in itinere vestro, et sanum ejus comitetur vobiscum!

22. Tunc, paratis omnibus que erant in via portanda, fecit Tobias vale patri suo et matri suæ, et ambulaverunt ambo simul.

23. Cumque profecti essent, cepit mater ejus flere, et dicere: Faculum secretis nostris tulisti et transmisisti a nobis.

24. Nunquam fuisset ipsa pecunia, pro qua misisti eum!

25. Sufficiebat enim nobis paupertas nostra, ut divitiæ computremus hoc, quod viduamus filium nostrum.

26. Dixitque ei Tobias: Noli flere; salvus pervenit filius noster, et salvus revertetur ad nos, et oculi tui videbunt illum.

27. Credo enim quod angelus Dei bonus comitetur ei, et bene disponat omnia que circa eum gerantur, ita ut cum gaudio revertatur ad nos.

28. Ad hæc vocem cessavit mater ejus flere, et tacuit.

CAPUT VI.

Angeli hortata Tobias invadentem piscem apprehendit, et exsiccavit cor ejus, fel et secur ad medicamenta reservavit; et ad Ragualem divertit, ut jussu angeli petat in uxorem filiam filiam, Saram, cujus septem viros occiderat demonum, discens ab angelo quo sine suscipiendum ac servandum sit conjugium.

1. Profectus est autem Tobias, et canis secretus est eum, et mansit primæ mansionis juxta fluvium Tigris.

2. Et exivit ut lavaret pedes suos, et ecce piscis immansus exivit ad devorandum eum.

3. Quam expavescens Tobias, clama-

1 Inf. 10, 4.

vit vocem magna, dicens: Domine, invadit me.

4. Et dixit ei angelus: Apprehende branchiam ejus, et trahit eum ad te. Quod cum fecisset, attraxit eum in siccum; et palpitate cecit ante pedes ejus.

5. Tunc dixit ei angelus: Exsiccata hæc piscem, et cor ejus, et fel, et secur repone tibi; sunt enim hæc necessaria ad medicamenta utiliter.

6. Quod cum fecisset, assavit carnea ejus, et secum tulerunt in via. Cetera salierunt, que sufficerent eis quousque pervenirent in Rages, civitatem Medorum.

7. Tunc interrogavit Tobias angelum, et dixit ei: Obsecro te, Azaria frater, ut dicas mihi quod remedium habebat ista quo de pisce servare jussisti?

8. Et respondens angelus, dixit ei: Cordis ejus periculum si super carbonem panax, fumus ejus extricat omne genus demoniorum, sive a viro, sive a muliere, ita ut ultra non accedat ad eos.

9. Et fel valet ad unguendos oculos in quibus fuerit albugo, et sanabuntur.

10. Et dixit ei Tobias: Ubi vis ut maneamus?

11. Respondensque angelus, ait: Est hic Raguale nomine, vir propinquus de tribu tua; et hic habet filiam nomine Saram, sed neque masculinum, neque femininum ullam habet aliam præter eam.

12. Tibi debetur omnis substantia ejus, et oportet eam te accipere conjugem.

13. Peto ergo eam a patre ejus, et dabit tibi eam in uxorem.

14. Tunc respondit Tobias, et dixit: Audio quia tradita est septem viris, et mortui sunt; sed et hoc audivi, quia demonum occidit illos.

15. Timeo ergo ne forte et mihi hæc eveniant, et cum sim unicuique parentibus meis, deponam sanctitatem illorum cum tristitia ad inferos.

16. Tunc angelus Raphael dixit ei: Audi me, et ostendam tibi qui sunt, quibus prevalere potest demonium.

17. Hi namque qui conjugium ita suscipiant, ut Deum a se et a sua mente excludant, et suæ libidini ita vacent, sicut equus et mulus quibus non est intellectus, habet potestatem demonum super eos.

7 Num. 27, 8 et 56, 8.

18. Tu autem, cum accepisset eam, ingressus cubiculum, per tres dies concubans esto ad eam, et nihil aliud nisi in orationibus vacabis cum ea.

19. Ipsa autem nocte, incenso jecore piscis, fugabitur demonium.

20. Secunda vero nocte, in copulatione sanctorum patriarcharum admittis.

21. Tertia autem nocte, benedictionem consequeris, ut filii ex vobis procreentur incolomes.

22. Transacta autem tertia nocte, accipies virginem cum timore Domini, amore filiorum magis quam libidine ductus, et in semine Abraham benedictionem in filiis consequaris.

CAPUT VII.

Raguel petitam a Tobia Saram, filiam, in uxorem tradit consilio Raphaelis, et scriptis conjugii habuit, nuptie celebrantur.

1. Ingressi sunt autem ad Raguelem, et suscepit eos Raguel cum gaudio.

2. Intuensque Tobiam Raguel, dixit Anne, uxori sue: Quam similis est juvenis iste consobrino meo!

3. Et cum hæc dixisset, ait: Unde es-tis, juvenes, fratres nostri? At illi dixerunt: Ex tribu Nephthali sumus, ex captivitate Ninive.

4. Dixitque illis Raguel: Nostis Tobiam, fratrem meum? Qui dixerunt: Novimus.

5. Cumque multa bene loqueretur de eo, dixit angelus ad Raguelem: Tobias, de quo interrogas, pater istius est.

6. Et misit se Raguel, et cum lacrymis osculatus est eum; et plorans supra coltum ejus.

7. Dixit: Benedictio tibi, fili mi, quia boni et optimi viri filius es.

8. Et Anna, uxor ejus, et Sara, ipsorum filia, lacrymante sunt.

9. Postquam autem locuti sunt, præcepit Raguel occidi arietem, et parari convivium, Cumque hortaretur eos discumbere ad prandium.

10. Tobias dixit: Hic ego hodie non manducabo, neque bibam, nisi prius petitionem meam confirmes, et promittas nihil dare Saram, filiam tuam.

11. Quo audito verbo, Raguel expavit, sciens quod evenisset illis septem viris quod ingressi sunt ad eam; et timore concidit ne forte et hæc similiter contingeret.

Et cum nutaret, et non daret potest ullum responsum.

12. Dixit ei angelus: Noli timere dare eam isti, quoniam huic timentur Deum debetur conjux filia tua; propterea alius non potuit habere illam.

13. Tunc dixit Raguel: Non dubito quod Deus preces et lacrymas meas in conspectu suo admiserit.

14. Et credo quoniam ideo fecit vos venire ad me, ut ista contingeretur cogitationi sue: secundum legem Moysi; et nunc noli dubium gerere quod tibi eam tradam.

15. Et apprehendens dexteram filie sue, dextra Tobie tradidit, dicens: Deus Abraham, et Deus Isaac, et Deus Jacob vobiscum sit, et ipse conjuget vos, impleatque benedictionem suam in vobis!

16. Et accepta charta, fecerunt descriptionem conjugii.

17. Et post hæc copulati sunt, benedictes Deum.

18. Vocavitque Raguel ad se Annam, uxorem suam, et præcepit ei ut præpararet alterum cubiculum.

19. Et introduxit illuc Saram, filiam suam, et lacrymata est.

20. Dixitque ei: Forti animo esto, filia mea, Dominus enim tibi gaudium pro tedio quod perpessa es!

CAPUT VIII.

Tobias thalamum ingressus jecore piscis asati, et demone a Raphaelis iugato, Tobias et Sara simul orantes sacrum transigunt incolomes; quapropter, sepelito quod paratum erat sepulchro, actusque deo gratias a Sarræ parentibus, iustum apparatu conviviunt, et pro dota medietas hereditatis assignatur, celestis et reliqua medietate post parentum obitum.

1. Postquam bene convenerunt, introduxerunt juvenem ad eam.

2. Recordatus itaque Tobias sermonem angeli, protulit de cassidili suo partem jecoris, posuitque eam super carbonem vivos.

3. Tunc Raphael angelus apprehendit demonium, et reliquit illud in deserto superioris Ægypti.

4. Tunc hortatus est virginem Tobias, dixitque ei: Sara, exurge, et deprecamur Deum hodie, et cras, et secundum

1 Num. 26, 6.

cras, quia his tribus noctibus Deo jungamur; tertia autem transacta nocte, in nostro crimine conjugio;

5. Nihil triumphe sanctorum sumus, et non possumus ita conjungi, sicut gentes que ignorant Deum.

6. Surgentes autem pariter, instantior orabant ambo simul, ut sanitas daretur eis.

7. Dixitque Tobias: Domine, Deus patrum nostrorum, benedicat te celi et terræ, mareque, et fontes, et flumina, et omnes creaturæ tuæ, quæ in eis sunt!

8. Tu fecisti Adam de limo terre, dedisti que ei adjutorium Hevam.

9. Et nunc, Domine, tu scis quia non luxurie causa accipio sororem meam conjugem, sed sola posteritatis dilectione, in qua benedicatur nomen tuum in secula seculorum.

10. Dixit quoque Sara: Miserece nobis, Domine, miserece nobis; et consequamur ambo pariter sani.

11. Et factam est circa pullarum cantum, accessit jussit Raguel servos suos; et abierunt cum eo pariter ut foderent sepulchrum.

12. Desibat enim: Ne forte simili modo eveniret ei, quo et ceteris illis septem viris qui sunt ingressi ad eam.

13. Cumque parassent fossam, reversus Raguel ad uxorem suam, dixit ei:

14. Mito unam ex ancillis tuis, et videst si mortuus est, ut sepeliatur eum antequam illucescat dies.

15. At illa misit unam ex ancillis suis, que ingressa cubiculum, reperit eos solvos et incolomes, secum pariter dormientes.

16. Et reversa, nuntiavit bonum nuntium. Et benedixitque Dominum, Raguel videlicet, et Anna, uxor ejus.

17. Et dixerunt: Benedicimus te, Domine, Deus Israel, quia non contigit quemadmodum putabamus;

18. Fecisti enim nobiscum misericordiam tuam, et exclusisti a nobis inimicum persecutorem nos;

19. Misertus es autem duobus unicus. Fac eos, Domine, plenus benediceris te, et sacrificium tibi laudis tue et sue sanctitatis offerre, ut cognoscatur universitas gentium, quia tu es Deus solus in universa terra.

20. Stetitque præcepit servis suis Ra-

1 Gen. 2, 7.

guel, ut repleret fossam, quam foderant, priusquam illucesceret.

21. Uxor autem suæ dixit ut instrueret convivium, et prepararet omnia que in cibos erant iter agentibus necessaria.

22. Datas quoque pingues vaccas, et quatuor arietes occidi fecit, et parari eandem omnibus vicinis suis, cunctisque amicis.

23. Dixitque Tobias: Domine, Deus patrum nostrorum, mereretur apud se.

24. De omnibus autem que possidebat Raguel, dimidiam partem dedit Tobias; et fecit scripturam, ut pars dimidia que supererat, post obitum coram Tobie domino devenerit.

CAPUT IX.

Raphael Tobie rogata ad Gabelum pergit; quem, recepta pecunia, ad Tobie nuptias adducit; ille autem Tobiam ac Sara benedicit.

1. Tunc vocavit Tobias angelum ad se, quem quidem hominem existimabat, dixitque ei: Azaria fratrem, peto ut audiscas verba mea.

2. Si meliorem tradam tibi sorrum, non ero condignus providentia tue.

3. Tamen obsecro te ut assumas tibi animalia sive servitia, et vadas ad Gabelum in Rages, civitatem Modorum, reddasque ei chirographum suum, et recipias ab eo pecuniam, et rogos eum venire ad nuptias meas.

4. Scis enim ipse quoniam numerat pater meus dies; et si tardavero una die plus, contristate anima ejus.

5. Et certe vides quomodo adjuravit me Raguel, cepit adjurationem spernere non possam.

6. Tunc Raphael assumens quatuor equos servus Raguelis, et duos camelos, in Rages, civitatem Modorum, perrexit; et inveniens Gabelum, reddidit ei chirographum suum, et recepit ab eo omnem pecuniam.

7. Indicavitque ei de Tobia, filio Tobie, omnia que gesta sunt; fecitque eum secum venire ad nuptias.

8. Cumque ingressus esset domum Raguelis, invenit Tobiam discumbentem; et exultans, osculatus est se invitans; et Revit Gabelum, benedixitque Deum.

9. Et dixit: Benedictus tu Deus Israel, quia filius es optimi viri, et justus, et ti-

mentis Deum, et elemosynas facientis!

10. Et dicatur benedictio super uxorem tuam, et super parentes vestros!

11. Et videatis filios vestros, et filios filiorum vestrorum, usque in tertiam et quartam generationem! Et sit semen vestrum benedictum a Deo Israel, qui regnat in secula seculorum!

12. Cumque omnes dixissent: Amen, accesserunt ad convivium; sed et cum timore Domini nuptiarum convivium exercebant.

CAPUT X.

Parentes Tobie longam ejus moram anxie sperantur; ille autem signa ostendit ut a Ragsela dimittatur, accipit dotem et uxorem; porro Ragsel, miles bene precandus, admovent filiam de officio matris familias.

1. Cum vero moras faceret Tobias, causa nuptiarum, sollicitus erat pater ejus Tobias, dicens: Putas quare moratur filius meus? aut quare detentus est ibi?

2. Putasne Gabelus mortuus est, et nemo reddet illi pecuniam?

3. Coepit autem contristari nimis ipse, et Anna, uxor ejus, cum eo; et coeperunt ambo simul flere, eo quod die statuto minime revertentur filius eorum ad eos.

4. Flebat igitur mater ejus irremediabilibus lacrymis, atque dicebat: Hec, heu me, fili mi! ut quid te misimus peregrinari, lumen oculorum nostrorum, baculum senectutis nostrae, solatium vite nostrae, spes posteritatis nostrae?

5. Omnia simul in te uno habentes, te non debituus dimittere a nobis.

6. Cui dicebat Tobias: Tace, et noli turbari; sanus est filius noster; satis fidelis est vir ille, cum quo misimus eum.

7. Illa autem nullo modo consolari poterat; sed quaedam exiliens circumspiciebat, et circubat vias omnes per quas spes remeandi videbatur, ut precari videret eum, si fieri posset, venientem.

8. At vero Ragsel dicebat ad generum suum: Mane hic, et ego mittam nuntium salutis de te ad Tobiam, patrem tuum.

9. Cui Tobias ait: Ego novi quia pater meus et mater mea modo dies computant, et cruciatur spiritus eorum in ipsis.

¹ Sup. 5, 22.

10. Cumque verbis multis rogaret Ragsel Tobiam, et ille cum nulla ratione vellet audire, tradidit ei Saram, et dimidiam partem omnis substantiae suae in pueris, in puellis, in pecudibus, in camelis, et in varcis, et in pecunia multa; et saluum atque gaudentem dimisit eum a se.

11. Dicens: Angelus Domini sanctus sit in litere vestro, perducaturque vos incolumes, et inveniat omnia recta circa parentes vestros, et videant oculi mei filios vestros priusquam moriar!

12. Et apprehendentes parentes filiam suam, osculati sunt eum, et dimiserunt ire.

13. Moentes eam honorare soceros, diligere maritum, regere familiam, gubernare domum, et scipsam irreprehensibilem exhibere.

CAPUT XI.

Relictis in itinere Sara reliquaque familia, Tobias et Raphael procedentes, laeta a parentibus Tobie accipiunt; filio patris oculos felle jecoris hincant, ille viam recipit, quaeproter, actis Deo gratis, post adventum Sarae ac filio septem diebus ieiunant.

1. Cumque revertentur, pervenerunt ad Charan, qui est in medio itinere contra Niniven, undecimo die.

2. Dixitque angelus: Tobias frater, scis quemadmodum reliquisti patrem tuum.

3. Si placet itaque tibi, procedamus, et lento gradu sequantur iter nostrum familie simul cum conjuge tua et cum animalibus.

4. Cumque hoc placuisset ut iruit, dixit Raphael ad Tobiam: Tolle tecum ex felle piscis, erit enim necessarium. Tulit itaque Tobias ex felle illo, et alie-runt.

5. Anna autem sedebat secus viam quaedam in supercilio montis, unde respicere poterat de longinquo.

6. Et dum ex eodem loco specularatur adventum ejus, vidit a longo et illico agnovit venientem filium suum, carensque astanti viro suo, dicens: Ecce venit filius tuus.

7. Dixitque Raphael ad Tobiam: At ubi introieris domum tuam, statim adiu Domini Deum tuum; et gratias agens ei, adde ad patrem tuum, et osculatur eum.

8. Statingue lili super oculos ejus ex felle isto piscis, quod portas tecum; scis enim quoniam mos aperientur oculi ejus, et videbit patrem tuum lumen celi, et in aspectu tuo gaudet.

9. Tunc irrecurrat canis, qui simul fuerat in via, et quasi nuntius adveniens, blandimentis sua caude gaudet.

10. Et consurgens cecus pater ejus, coepit offendens pedibus currere; et data manu patris, occurrit obviam filio suo;

11. Et suscipiens, osculatus est eum cum uxore sua; et coeperunt ambo flere pro gaudio.

12. Cumque adorassent Deum, et gratias egissent, coeuserunt.

13. Tunc sumens Tobias de felle piscis, hincavit oculos patris sui.

14. Et sustinuit quasi dimidiam fore horam, et coepit albugo ex oculis ejus, quasi membrana ovi, egredi.

15. Quam apprehendens Tobias, traxit ab oculis ejus, statimque visum recepit.

16. Et glorificabant Deum, ipsa videbant eum, et uxor ejus, et omnes qui sciebant eum.

17. Dicebatque Tobias: Benedictio te, Domine, Deus Israel, quia tu castigasti me, et tu salvasti me; et ecce ego video Tobiam, filium meum.

18. Ingressa est etiam post septem dies Sara, uxor filii ejus, et omnis familia sana, et pecora, et camelis, et pecunia multa uxoris, sed et illa pecunia quam recuperat a Gabelo.

19. Et narravit parentibus suis omnia benedicta Dei, quae fecerat circa eum per hominem qui eum duxerat.

20. Veneruntque Achior et Nabath, consobrini Tobias, gaudentes ad Tobiam, et congratulantes ei de omnibus bonis quae circa illum ostendat Deus.

21. Et per septem dies epulantes, omnino cum gaudio magno gavisi sunt.

CAPUT XII.

Tobias, cum filio de mercede Raphaelis consulens, audiretque quae stili ac filio praesertat benedictis, medietatem offert omnium quae attulerat; at ille se Dei angelum declarat, et post: revelata alia mysteria in oculum sublevari; quo facto, illi in terram patrii rantes, Deum benedicit.

1. Tunc vocavit ad se Tobias filium suum, dixitque ei: Quid possumus dare viro ista sciam, qui venit tecum?

2. Respondens Tobias, dixit patri suo: Pater, quam mercedem dabimus ei? aut quid dignum poterit esse benedictis ejus?

3. Me duxit et reduxit sanum, pecuniam a Gabelo ipse recepit, uxorem ipse me habere fecit, et demonium ab ea ipse compescit, gaudium praeantibus ejus fecit, meipsum a devoratione piscis eripuit, te quoque videre fecit lumen celi, et bonis omnibus per eum repleti sumus. Quia illi ad hae poterimus dignum dare?

4. Sed pote te, pater mi, et roges cum, si forte dignabitur medietatem de omnibus quae allata sunt, sibi assumere.

5. Et vocans eum, pater scilicet et filius, tulorunt eum in partem; et rogare coeperunt ut dignaretur dimidiam partem omnium quae attulerat, acceptam habere.

6. Tunc dixit eis occulte: Benedicite Deum celi, et coram omnibus viventibus confitemini ei, quia fecit vobiscum misericordiam suam.

7. Etiam sacramentum regis abscondere bonum est; opera autem Dei revelare et confiteri honorificum est.

8. Bona est oratio cum jejuniis et elemosyna, magis quam thesaurus auri recondere;

9. Quoniam elemosyna a morte liberat, et ipsa est, quae purgat peccata, et facit invenire misericordiam et vitam aeternam.

10. Qui autem faciant peccatum et iniquitatem, hostes sunt animae suae.

11. Manifesto ergo vobis veritatem, et non abscondam a vobis occultum sermone.

12. Quando orabas cum lacrymis, et sepeliebas mortuos, et dereliquebas prandium tuum, et mortuos abscedebas per diem in domo tua, et nocte sepeliebas eos, ego obtuli orationem tuam Domino.

13. Et quia acceptus ara Deo, necesse fuit ut tentatio probaret te.

14. Et nunc misit me Dominus ut curarem te, et Saram, uxorem filii tui, a demerito liberarem;

15. Ego enim sum Raphael angelus; unus ex septem qui adstantus ante Dominum.

16. Cumque haec adissent, turbati sunt; et trementes ceciderunt super terram in faciem suam.

17. Dixitque eis angelus: Pax vobis; nolite timere;

18. Etiam cum essem vobiscum, per voluntatem Dei eram. Ipsum benedicite, et cantate illi.

19. Vidabar quidem vobiscum manducare et bibere; sed ego cibo invisibili, et potu, qui ab hominibus videti non potest.

20. Tempus est ergo ut revertar ad eum qui me misit; vos autem benedicite Deum, et narrate omnia mirabilia ejus.

21. Et cum hec dixisset, ab aspectu eorum ablatiis est, et ultra eum videre non poterant.

22. Tunc prostrati per horas tres in faciem, benedixerunt Deum; et exsurgentes, narraerunt omnia mirabilia ejus.

CAPUT XIII.

Tobias senior benedicit ac gratias agit Domino, et universos ad illipsum hortatur; promittit quoque de restitutione et magna felicitate futura Jerusalem.

1. Aperiens autem Tobias senior os suum, benedixit Deum, et dixit: Magnus es, Domine, in eternum, et in omnia secula regnum tuum;

2. Quoniam tu flagellas, et salvas; ducis ad inferos, et reducis; et non est qui effugiat manum tuam.

3. Confitemini Domino, fili Israel, et in conspectu gentium laudate eum;

4. Quoniam ides dispersit vos inter gentes, que ignorant eum, ut vos enarratis mirabilia ejus, et faciatis scire eos, quia non est alius Deus omnipotens praeter eum.

5. Ipse castigavit nos propter iniquitates nostras; et ipse salvabit nos propter misericordiam suam.

6. Aspicite ergo que fecit nobiscum, et cum timore et tremore confitemini illi; regemque seculorum exalate in operibus vestris.

7. Ego autem in terra servitutis mee confitebor illi, quoniam ostendit maiestatem suam in gentem peccatricem.

8. Convertimini itaque, peccatores, et facite iustitiam coram Deo, credentes quod facit vobiscum misericordiam suam.

9. Ego autem et anima mea in eo labitum.

¹ Deut. 32, 39. 1 Reg. 9, 6. Sap. 10, 19.
² Isa. 40, 8.

10. Benedicite Dominum, omnes electi eius; agite dies lactius, et confitemini illi.

11. Jerusalem, civitas Dei, castigavit te Dominus in operibus manuum tuarum.

12. Confiteere Domino in bonis suis, et benedic Deum seculorum, ut redderet in te tabernaculum suum, et repositet ad te omnes captivos, et gaudeas in omnia secula seculorum.

13. Luce splendida fulgebis, et omnes fines terre adorabunt te.

14. Nationes ex longinquo ad te venient, et cuncta deferent, adorabunt in te Dominum, et terram tuam in sanctificationem habebunt;

15. Nomen enim marum invocabunt in te.

16. Maledicti erunt qui contempserint te; et condemnati erunt omnes qui blasphemaverint te; benediciteque erunt qui edificaverint te.

17. Tu autem letaberis in filiis tuis, quoniam omnes benedicentur, et congregabuntur ad Dominum.

18. Beati omnes qui diligunt te, et qui gaudent super pacem tuam.

19. Anima mea, benedic Domini, quoniam liberavit Jerusalem, civitatem suam, a cunctis tribulationibus ejus Dominus Deus noster.

20. Beatus ero si fuerint reliquie seminis mei ad videndam claritatem Jerusalem.

21. Porte Jerusalem ex sapphire, et smaragdo edificabuntur, et ex lapide pretioso omnis circuitus murarum ejus.

22. Ex lapide candido et mundo omnes platee ejus sternentur; et per vias ejus Alleluia cantabitur.

23. Benedicatis Dominus qui exaltavit eam, et sit regnum ejus in secula seculorum super eam. Amen.

CAPUT XIV.

Tobias senior mortiturus, completis cu. actis suis amicum, filium ac nepotem ad potatum hortatur, atque, sepultis parentibus, a Bithynia migrans, quam eveniente die, et Jerusalem instauranda, quod filius observans, tandem ad soceros revertitur, ibique, completis sex annis, moritur.

1. Et consummati sunt sermones Te-

¹ Apoc. 21, 19.

bia. Et postquam illuminatus est Tobias, vixit annis quadraginta duobus, et vidit filios nuptum suorum.

2. Completis itaque annis centum duobus, sepultus est honorifice in Ninive.

3. Quinquaginta annis et sex annorum lumen oculorum auisit, sexagennarius vero recepit.

4. Bolivum vero vitæ suæ in gaudio fuit, et cum bono protectu timoris Dei perrexit in pacem.

5. In hora autem mortis suæ vocavit ad se Tobias, filium suum, et septem juvenes filios ejus, nepotes suos, dixitque eis:

6. Prope erit interitus Ninive, non enim excidit verbum Domini; et fratres nostri, qui dispersi sunt a terra Israel, revertentur ad eam.

7. Omnis autem deserta terra ejus replebitur; et domus Dei, que in ea incensa est, iterum reedificabitur, ibique revertentur omnes timentes Deum.

8. Et relinquunt gentes idola sua, et venient in Jerusalem, et inhabitabunt in ea;

9. Et gaudebunt in ea omnes reges terre, adorantes regem Israel.

10. Audite ergo, filii mei, patrem vestrum: Servite Domino in veritate, et inquire ut faciatis que placita sunt illi;

11. Et filii vestri mandate ut faciant iustitias, et elemosinas, ut sint mores Dei, et benedicant eum in omni tempore in veritate, et in tota virtute sua.

12. Nunc ergo, filii, audite me, et nolite lapidare hic; sed quæcumque de sepe perieritis matrem vestram circa me in uno sepulchro, ex eo dirigite gressus vestros ut exeat hinc;

13. Video enim quia iniquitas ejus finem dabit ei.

14. Factum est autem post obitum matris suæ, Tobias abscessit ex Ninive cum uxore sua, et filiis, et filiarum suis, et reversus est ad soceros suos;

15. Inveniente quoque in incolumes in sectate bona; et curam eorum gessit, et ipse clausit oculos eorum, et omnem hereditatem domus Raguelis ipse percipit, vidique quintam generationem, filios filiarum suarum.

16. Et completis annis nonaginta novem in timore Domini, cum gaudio sepelierunt eum.

17. Omnis autem cognatio ejus, et omnis generatio ejus in bona vita, et in sancta conversatione permansit, ita ut accepti essent tam Deo quam hominibus, et cunctis habitantibus in terra.

LIBER JUDITH.

CAPUT I.

Arhaxad construit urbem Ecbatanis; ad vero Nabuchodonosor, victo rege Medorum, cunctis regnis imperare cupiens, cunctos ad se militi; quibus ab ipse honore remisit, indignatus jurat se id alturam.

1. Arhaxad itaque, rex Medorum, subjugaverat multas gentes imperio suo, et ipse edificavit civitatem potentissimam, quam appellavit Ecbatanis,

¹ 1 Esdr. 3, 8.

2. Ex lapidibus quadratis et sectis, tecti murus ejus in latitudinem cubitorum septuaginta, et in altitudinem cubitorum triginta; turres vero ejus posuit in altitudinem cubitorum centum.

3. Per quadrum vero eorum, latera utrumque viciorum pedum spatium tendebatur; posuitque portas ejus in altitudinem turrium;

4. Et gloriabatur quasi potens in potentia exercitus sui, et in gloria quadrigiarum suarum.

5. Anno igitur duodecimo regni sui,